

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. Президента НаУКМА

Т.О.ЯРОШЕНКО

«20» лютого 2018 р.

ІНФОРМАЦІЯ

ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

за 2017 рік

(згідно з наказом МОН № 1609 від 13.12.2017 р.)

Звіт схвалено Вченою радою НаУКМА
(протокол №1 від 25 січня 2018 р.)

2018

З М І С Т

I.	Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності
II.	Результати наукової та науково-технічної діяльності за науковими напрямками
	а) важливі результати за усіма закінченими у 2017 році дослідженнями і розробками, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету.....
	б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних тем.....
III.	Розробки, які впроваджено у 2017 році за межами НаУКМА.....
IV.	Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2017 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор.....
V.	Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених.....
VI.	Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками.....
VII.	Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.....
VIII.	Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність.....
IX.	Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів.....
X.	Розвиток матеріально-технічної бази досліджень.....
XI.	Заклучна частина.....

ДОДАТКИ

Додаток 1. Показники наукової та науково-технічної діяльності за 2014-2017 рр.

Додаток 2. Інформація щодо трансферу та/або комерціалізації (впровадження) прикладних науково-технічних розробок/технологій

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності НаУКМА

НаУКМА є класичним університетом, мета якого творити та поширювати нові знання у природничій, суспільній і гуманітарній наукових сферах, формувати високопрофесійну наукову спільноту, забезпечувати сприятливе середовище для виховання дослідника з самостійним мисленням, увійти до кола провідних університетів світу.

Наукові дослідження у НаУКМА об'єднані загальною концепцією «Україна і світ: людина, суспільство, природа» й спрямовані на реалізацію засадничого принципу вищої освіти, який сповідує університет – поєднання навчання з науковою роботою.

На сьогодні в Національному університеті "Києво-Могилянська академія" працює всього 1097 осіб, з яких 870 – постійні працівники і 227 – сумісники. Загальна кількість науково-педагогічних працівників, залучених до виконання наукової роботи, складає **608 осіб** (55,4 % від загальної кількості працівників), з них **397** працюють на постійній основі і **211** за сумісництвом.

Таблиця 1. Кількісний та якісний склад науково-педагогічних працівників на кінець 2017 року

	Всього <i>кількість осіб (відсоток від загальної кількості)</i>	Постійний склад <i>кількість осіб (відсоток від загальної кількості)</i>	Сумісники <i>кількість осіб (відсоток від загальної кількості)</i>
Науково-педагогічні працівники, з них:	608	397	211
- докторів наук	131 (21,5 %)	63 (15,8 %)	68 (32,2 %)
- професорів	96 (15,8 %)	54 (13,6 %)	42 (19,9 %)
- кандидатів наук	307 (50,5 %)	213 (53,7 %)	94 (44,5 %)
- доцентів	175 (28,8 %)	136 (34,3 %)	39 (18,5 %)
- жінок	332 (54,6%)	240 (60,5 %)	92 (43,6 %)

Впродовж останніх чотирьох років професійний рівень викладацького корпусу підтримується на достатньо високому рівні, кожен п'ятий викладач університету має ступінь доктора наук, а кожен другий – ступінь кандидата (Рис.1).

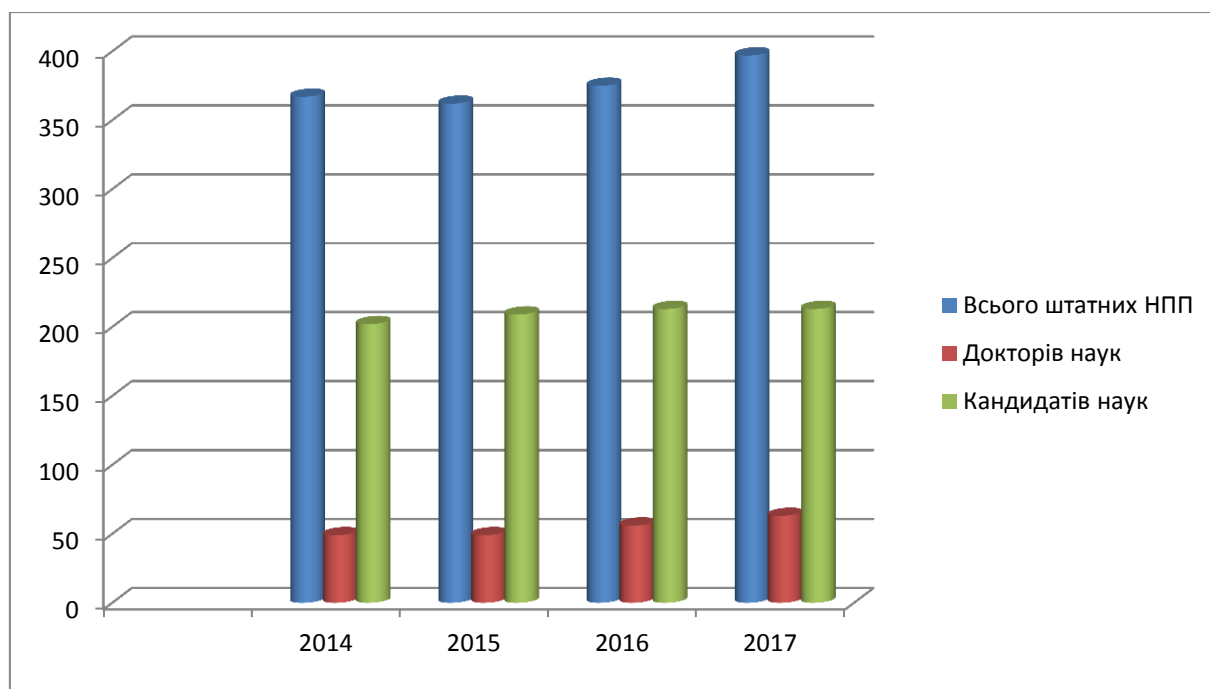

Рис. 1. Якісний склад штатних науково-педагогічних працівників НаУКМА за 2014-2017 роки

Фінансування наукових досліджень здійснювалось коштом загального фонду державного бюджету та за рахунок надходжень до спеціального фонду НаУКМА.

Таблиця 2. Кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні чотири роки

Категорії робіт	2014		2015		2016		2017	
	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.
Фундаментальні	4	1520,9	3	1145,9	3	977,5	5	2429,4
Прикладні	3	825,5	4	978,0	4	1 002,3	1	350,0
Господоговірні	1	67,4	4	806,8	4	11 177,3	14	14759,2

Таким чином, обсяг фінансування наукових досліджень у 2017 році складав 17 637 600 грн, з яких 2 878 400 грн загальний фонд державного бюджету та 14 759,200 грн надходження до спеціального фонду (Рис. 2 і 3).

Отже, надходження до спеціального фонду у 2017 році перевищили 14,5 млн грн (з урахуванням валютних надходжень) і у порівнянні з минулим 2016 роком (11,1 млн грн) збільшився на 30%.

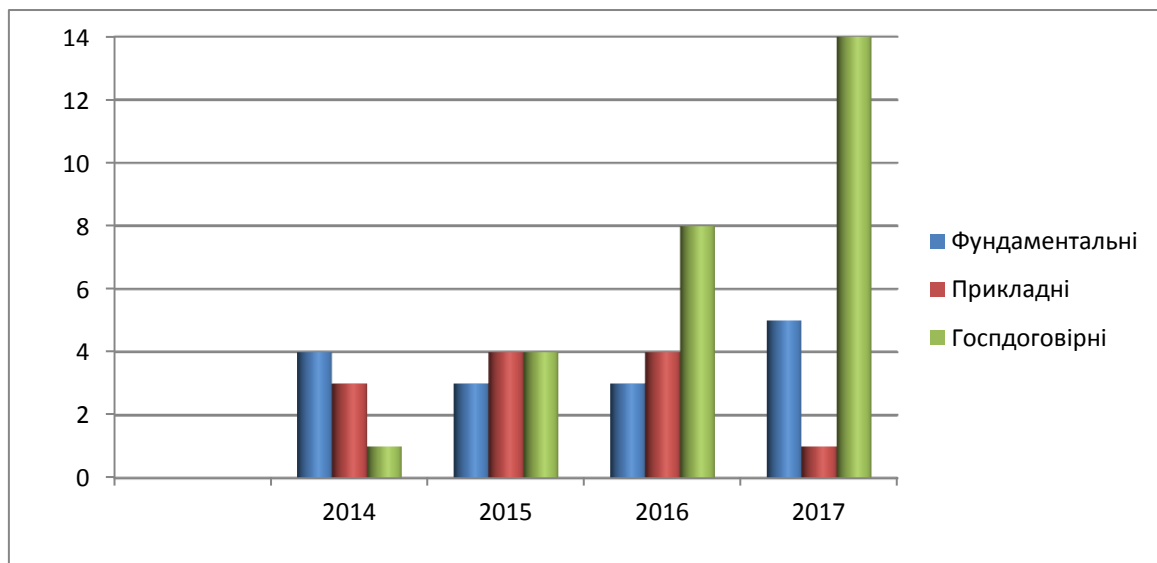

Рис. 2. Кількість виконаних робіт за останні чотири роки (одиниць).

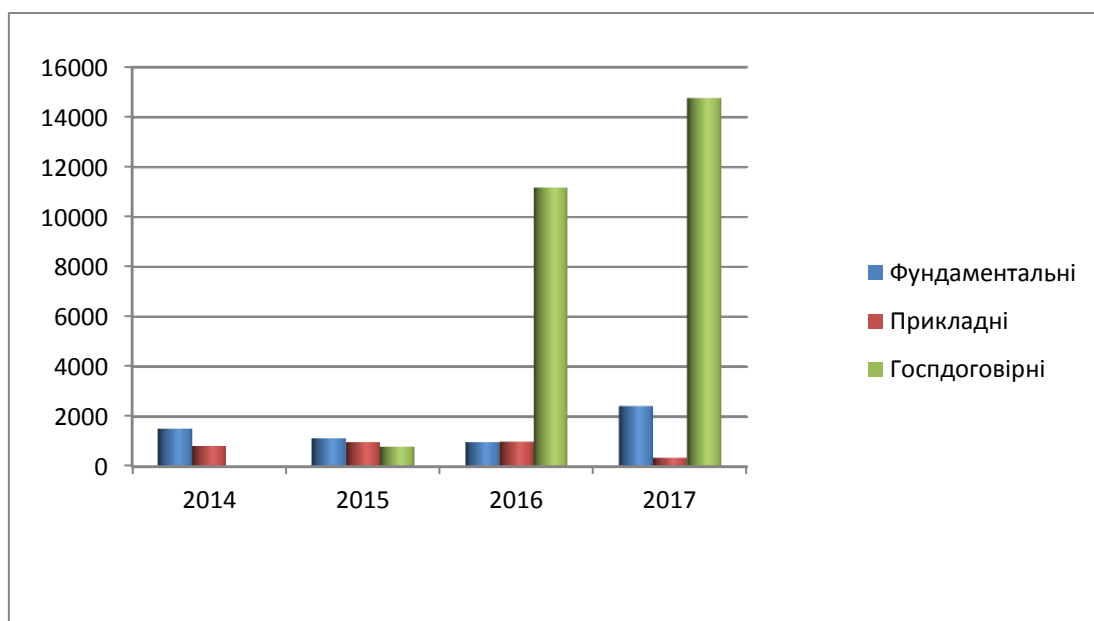

Рис. 3. Обсяги фінансування дослідницьких робіт за останні чотири роки (тис. грн).

У 2017 році в рамках бюджетної програми **КПКВК 2201040** виконувались 5 фундаментальних наукових тем та 1 прикладне дослідження.

В рамках бюджетної програми **КПКВК 2201570** «Виконання зобов'язань України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020» в НаУКМА діяв національний контактний пункт (НКП) з двох тематичних напрямів «Європа у світі, що змінюється: інноваційні, інклюзивні та розумні суспільства» та «Безпечні суспільства: захист свободи та

безпеки Європи та її громадян». Керівник НКП – Ткачук Н.В. Обсяг фінансування – 99,0 тис. грн. Протягом звітного року були проведені інформаційні дні та семінари у Києві, Житомирі, Покровську, Львові, Тернополі. Підготовлено до друку дві інформаційні брошури щодо нової робочої програми на 2018-2020 рр. Оновлювалася сторінка НКП у мережі Facebook (<https://www.facebook.com/H2020NaUKMA/>) та сайт (h2020.ukma.edu.ua).

За рахунок грантів Державного фонду фундаментальних досліджень виконувались проекти:

1. «Трансформації суспільних настроїв в умовах протидії агресії Росії на Донбасі: регіональний вимір», науковий керівник – професор, д. іст. н., проф. О. В. Гарань, обсяг фінансування – **130, 0 тис. грн.**
2. «Синтез та дослідження фулереновмісного діоксиду силіцію та композиту на його основі з 2-пірролідиніл- 1 -гідроксиметилен -1, 1-дифосфоною кислотою», науковий керівник – професор, д. хім. н. О.А.Голуб, обсяг фінансування – **72,0 тис. грн.** (головний виконавець – Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України).

За рахунок **бюджетної програми КПКВК 2201380** «Виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва» проводилось дослідження:

«Пошук базового ефективного алгоритму біосенсорного експрес-контролю біохімічних параметрів розвитку онкологічного ураження та ефективності його лікування», науковий керівник – професор, д-р біол. н. М. Ф. Стародуб (спільно з університетом Латвії), обсяг фінансування – 90, 0 тис. грн.

За договорами на виконання наукових проектів на замовлення установ та організацій в Україні виконувались дослідження:

1. «Голодомор 1932–1933 рр. в Україні: колективна травма і групова ідентичність», науковий керівник – д-р політ.н., с.н.с. В. А. Гриневич, обсяг фінансування – **217,0 тис. грн.** Замовник – Громадська організація «Український науково-дослідний та освітній центр вивчення Голодомору».
2. «Урбаністичні студії в НаУКМА», науковий керівник – В. А. Осьмак, обсяг фінансування – **700,0 тис. грн.** Замовник – Представництво Фонду імені Гайнріха Бюлля в Україні.
3. «Розробка концепції та підготовка текстів для видання «Антологія текстів українського дисидентського руху», науковий керівник – Л.К.Фінберг. Обсяг фінансування – **162,5 тис. грн.** Замовник – Український католицький університет Української Греко-Католицької Церкви.

4. Діяльність Науково-дослідної лабораторії науково-дослідної аналітично-вимірювальної лабораторії контролю якості води, аналізу стічної води та осадів. Обсяг фінансування – **777, 8 тис. грн.**
5. Грант на наукові дослідження від Благодійного фонду "Повір у себе". Обсяг фінансування - **900 тис. грн.**
6. Грант на підтримку наукових досліджень аспірантів та молодих учених від компанії Western NIS Enterprise Fund. Обсяг фінансування – **104 тис. грн.**

За міжнародними грантами Центром психічного здоров'я та психосоціального супроводу НаУКМА, керівник **С.О.Богданов** виконувались проекти:

1. «Покращення психологічної допомоги жертвам тортур» (131814 USD, Університет Джона Хопкінса, USAID).
2. «Покращення психосоціальної підтримки та психічного здоров'я в Україні» (**58 475,00 USD**, Міжнародний фонд Джона Сноу, USAID)
3. «Психосоціальна підтримка осіб, які постраждали внаслідок конфлікту в Україні» (4 001 677 грн., Благодійна організація «Мальтійська служба допомоги Україні»).
4. «Комплексна психосоціальна підтримка спеціалістів мобільних бригад, які працюють в буферній зоні» (2 360 964,00 грн., Дитячий фонд ООН "ЮНІСЕФ").

Проекти, які виконувались за підтримки програми ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020»:

1. «A Conflict Sensitive Unpacking of the EU Comprehensive Approach to Conflict and Crises Mechanism» (координатор – Норвегія, частка НаУКМА – EUR 60 078).
2. «Стратегічний наратив Росії щодо Заходу: дослідження впливу в Україні» у рамках програми Horizon 2020 Marie Sklodowska-Curie Individual Fellowship Scheme, 2015-2018.

В 2017 році в НаУКМА не діяли спеціалізовані Вчені ради із захисту дисертацій.

У звітному році аспірантами та штатними науково-педагогічними працівниками було захищено **1 докторську дисертацію та 17 кандидатських дисертацій (в тому числі 3 PhD НаУКМА).**

II. Результати наукової та науково-технічної діяльності за науковими напрямками.

а) важливі результати за усіма закінченими у 2017 році дослідженнями і розробками, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету

Науковий напрям: Соціально-історичні науки, гуманітарні науки, журналістики.

Назва роботи:

Література та ідеологія в українській гуманітарній думці XX - XXI століть. (фундаментальне дослідження).

Науковий керівник – професор, д. філол. н., В. П. Моренець.

*Фактичний обсяг фінансування за повний період - 1 153, 42 тис. грн.
зокрема на 2017 рік - 395, 00 тис. грн.*

Одержаний науковий результат.

Здійснено багатоаспектне міждисциплінарне дослідження сучасних ідеологій у світі та їх взаємодії з художньою творчістю. Дослідження виконувалося фахівцями двох близьких гуманітарних сфер – філософії та філології.

Методологічну основу дослідження складав комплекс загальнонаукових, герменевтичних, культурологічних, історичних і компаративістських методик.

Прояснено саме поняття «ідеологія», яке останнім часом зводилося до негативного маркера в полеміках різного рівня. Здійснено перший ґрунтовний огляд філософської думки стосовно феномену ідеології XIX – XXI століть, показано різнобічність, багатогранність і всюдисущість ідеології як такої. Простежена поява та еволюція поняття ідеології; розглянуто сформовані у XX-XXI ст. концепції деідеологізації, реідеологізації, гіперідеологізації

Ідеологія розглядалась як засіб створення культурних практик, цінностей, понять і символів, що легітимізують культурні й соціальні практики. Вона постає як система первісних ідеологічних символів, які перебувають у складній взаємодії із суспільним полем і дискурсом, а також індивідуальною свідомістю.

Деідеологізація – це окрема ідеологія, а деідеологізація художнього образу призводить до його сутнісного гуманістичного вихолощення. Показана історична кореляція між домінантними світоглядними акцентами твору та його літературно-художньою стилістикою, між ідеологічною основою і стилем та мовою письма

Переконливо доведено, що «ідеологічна дистильованість», тобто досягнута в результаті зумисних і цілеспрямованих зусиль «деідеологізованість» соціального контексту зовсім не веде до розвитку демократичних норм та інституцій («інстинктів»), до виникнення у природний спосіб бажаних форм міжособистісної

толерантності і взаємоповаги. Навпаки: позбавлене гуманістичних орієнтирів суспільство неминуче дичавіє і сповзає в морально-етичний і культурний маразм.

Гуманістичне самовідтворення суспільства передбачає повсякчасне проявлення та поширення властивих йому гуманістичних світоглядних орієнтацій у різноманітних формах опосередкованого міжпоколіннього зв'язку та міжособистісного впливу.

Доведено, що насильницьке насадження будь-якої ідеології, хай якою людинолюбною вона буде, призводить до негативних наслідків і в кінцевому підсумку – до ефекту, протилежного замисленому. Таке «лобове» накидання суспільній множині певних уявлень є відмінною від ідеологічного впливу соціально-культурною практикою, що має назву «пропаганда». Показано, що дієве культивування розумних світоглядних начал має характер «слабкої сили» і потребує повсякчасного підживлення на усіх рівнях суспільної структури (від освіти і культури до практики щодення).

Застосовуючи методи структурного аналізу, герменевтики і деконструкції, досліджено еволюційні шляхи багатьох українських митців. В новому ракурсі знані постаті виявляються неспізнаними, а їхній творчий шлях і доробок багато значимішими.

По тематиці проекту виконавцями опубліковано:

34 наукові статті, з них: 1 – у журналі, що входять до наукометричних баз даних; 11 – у фахових виданнях; 22 – тези доповідей у виданнях, що не включені до переліку наукових фахових видань України;

6 – монографій, з них 5 – авторських та 1 – колективна; 4 – розділи в колективних монографіях.

Новизна, науковий рівень

Аналогів проведеного дослідження у країнах ЄС, США та Канаді знайти не вдалося. Є чимало праць, присвячених самій ідеології, але такі, що безпосередньо стосуються її взаємодії з естетичним і ментальним відсутні. В українській гуманітаристиці дане дослідження природи взаємодії естетичного та ідеологічного є **першим** за часів незалежності і таким, що по суті виконане в умовах повної духовної та інтелектуальної свободи

Значимість та практичне застосування

Проект є першим в українській гуманітарній думці цілісним дослідження ідеологічної сутності художнього слова з нових і сучасних методологічних позицій. Підготовлені і видані монографії, особливо колективна монографія «Література та ідеологія» є чи не єдиним науковим джерелом осмислення цих явищ і фактів.

Відтак видання є незамінним у викладанні теорії і практики комунікації та мас медіа; у підготовці фахівців з етики та естетики; формування сучасного культуролога, філолога, філософа, держслужбовців у галузі культури та інформатизації; соціальної роботи; розвитку регіонального самоврядування

тощо. Розуміння складної взаємодії естетичного та етичного, художнього та світоглядного, літератури та ідеології абсолютно необхідне на всіх рівнях оцінювання артефактів літературного мистецтва.

б) найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт

Науковий напрям: Соціально-історичні науки, гуманітарні науки, журналістики.

Назва роботи:

Методологія та економіко-математичний інструментарій оцінки впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні (фундаментальне дослідження).

Науковий керівник – професор, д. екон. н., **І.Г.Лук'яненко.**

Фактичний обсяг фінансування за 2017 рік - **400,00 тис. грн.**

Одержаний науковий результат.

На основі поглибленого аналізу наукових праць провідних дослідників розроблено та обгрунтовано теоретико-методологічну концепцію оцінки впливу тіньової економіки та ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні, що базується на використанні новітніх математичних технологій нелінійної системної динаміки.

Надано аналітичну оцінку особливостей та можливостей сучасного інструментарію моделювання ринку праці, тіньового сектору та їх впливу на економічну систему країни. Сформовано концепцію оцінювання масштабів, структури та особливостей функціонування тіньового сектору української економіки, а також визначено домінанти та детермінанти функціонування тіньового сегменту ринку праці.

Проведено системне дослідження структурних змін та характеристик ринку праці України та ідентифіковано канали впливу тіньового сегменту ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання. Сформовано концепцію виявлення асиметричних ефектів у динаміці соціально-економічних показників на підставі розробленого комплексу асиметричних моделей порогових збурень та розробленого програмного забезпечення.

Запропоновано методологію оцінки впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні на базі нелінійних динамічних моделей, зокрема розробленого комплексу нелінійних динамічних авторегресійних моделей з урахуванням асиметричних ефектів при прогнозуванні динаміки соціально-економічних показників.

Удосконалено теоретико-методологічні підходи до визначення та оцінки неформальної зайнятості, зокрема надано суб'єктні характеристики зайнятих у неформальному секторі, який оцінено різними методами.

Доопрацьована концепція оцінювання масштабів, структури та особливостей функціонування тіньового сектору економіки у частині розширення набору класифікаційних ознак для аналізу структури тіньової економіки, зокрема, введено нову ознаку «масштаб джерел поширення тіньової економіки», що дає можливість виокремити канали, оцінити роль внутрішніх/національних факторів та вплив зовнішніх/глобальних процесів, що є важливим з точки зору вибору інструментів політики детінізації.

Розширено класифікацію методів вимірювання обсягів/рівня тіньової економіки, зокрема, по кваліфікаційній ознаці «за охопленням одиниць дослідження», де, окрім, існуючих двох груп (мікрометодів та макрометодів) запропоновано розглядати третю групу глобальних методів, які орієнтовані на дослідження поведінки суб'єктів в глобальному вимірі (ТНК, окремих груп країн, міждержавних об'єднань й т.і.), що покращує можливості оцінки масштабів поширення тіньової економіки в світі, у тому числі шляхом використання журналістських, громадських, спеціальних розслідувань, результати яких виходять за національні рамки окремих держав.

Виокремлено причини та наслідки глобального процесу офшоризації з точки зору змін фінансового потенціалу розвитку країни, темпів економічного зростання, фінансової стабільності, політики детінізації вітчизняної економіки.

Обґрунтовано розширену систему чинників, які впливають на деформалізацію трудових відносин на ринку праці, що згруповані в групи: глобальні, національні, регіональні й внутрішньогалузеві, мікросередовища (окремі господарські суб'єкти) та розкрито особливості їх прояву. Здійснено оцінку обсягів неформальної зайнятості за допомогою різних підходів, що дозволило довести, що оцінки неформальної зайнятості варіюють в широкому діапазоні залежно від вибору того чи іншого підходу, а також надати соціально-демографічний та галузевий портрет неформальної зайнятості в Україні. Зокрема, отримано кількісну оцінку обсягів «втечі» та капіталів, що обслуговували тіньовий сектор економіки України за 2000-2016 рр.

На основі порівняння дзеркальної статистики Євростату і Держкомстату зроблено оцінку обсягів прихованих від офіційного обороту фінансових потоків, зокрема прихованого експорту та «сірого» імпорту за 2006 - 1 півріччя 2017 рр., що дає можливість виявити втрати від тіньових товарних/ресурсних потоків та оцінити потенційно можливий обсяг додаткових внутрішніх фінансових ресурсів розвитку.

За підзвітний етап по тематиці проекту виконавцями опубліковано:

44 наукові статті, з них: 17 - у виданнях, що входять до наукометричних баз даних; 10 – у фахових виданнях; 17 – тези доповідей у виданнях, що не включені до переліку наукових фахових видань України;

7 – монографій та розділів монографій; 2 – навчальні посібники.

Новизна, науковий рівень

Вперше розроблено та обґрунтовано принципово нову концепцію щодо проведення комплексного оцінювання стану, розвитку та дисбалансів на ринку праці України, визначення частки тіньового сектору та їх взаємовпливу на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні, за допомогою системи взаємодоповнюючих оригінальних економіко-математичних моделей різного рівня складності та методів перевірки їхньої адекватності, які можуть бути використані як для прогнозування нелінійної динаміки окремих соціально-економічних процесів, в умовах макроекономічної нестабільності, так і моделювання складних динамічних нелінійних взаємозв'язків між показниками економічної системи України загалом, та окремих її секторів.

Запропоновано концепцію та розроблено оригінальний економетричний інструментарій виявлення асиметричних ефектів у динаміці соціально-економічних показників на підставі асиметричних моделей порогових збурень, що дає змогу проаналізувати відмінності у ступенях впливу позитивних та негативних макроекономічних та фінансових збурень на їхню динаміку та суттєво підвищити якість прогнозів.

Розроблено авторський комплекс нелінійних логістичних моделей згладженого переходу зі стохастичними та змінними у часі коефіцієнтами, які дають змогу описати різні властивості основних соціально-економічних показників (зокрема показників ринку праці) під час періодів піднесення та спаду ділової активності з урахуванням відмінностей у реакціях на зміни у характеристиках попередніх станів, а також розроблено програмне забезпечення для їх реалізації. Такий підхід дає змогу дослідити процеси та визначити умови, за яких структура що визначає динаміку часового ряду і переважає на деякому проміжку часу може змінитись на іншу.

На відміну від вітчизняних та зарубіжних аналогів оцінювання впливу тіньової економіки і дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання, запропонована авторським колективом проекту концепція базується на розробці економіко-математичного інструментарію, який складається з цілісного комплексу взаємодоповнюючих макромоделей українського економіки різного рівня складності, що дає змогу проводити поглиблений системний аналіз як на різних ієрархічних рівнях, так і для економічної системи загалом.

Зокрема, розроблений авторський комплекс нелінійних логістичних моделей згладженого переходу та асиметричних авторегресійних моделей порогових збурень для прогнозування динаміки соціально-економічних показників є унікальним в теоретичному та прикладному аспектах та дає змогу описати різну динаміку соціально-економічних показників під час періодів піднесення та спаду ділової активності з урахуванням відмінностей у реакціях на асиметричні зміни у характеристиках попередніх станів та потребував розробки спеціальних програм для їх практичної реалізації, які базуються на використанні часових рядів даних конкретної країни та мають свою специфіку в кожному окремому досліджуваному випадку. Для України аналоги побудови

таких моделей практично відсутні, вони більш активно розвиваються західними вченими, хоча і не носять системного характеру. Наукові розробки багатьох українських та західних вчених стосовно визначення рівня тіньового сектору та його впливу на економічне зростання, як правило, обмежуються національними рамками, не акцентуючи увагу на глобальних чинниках, що впливають на поширення "тінізації". Врахування впливу глобалізаційних процесів дає можливість оцінити тінізацію економіки як процес з точки зору національної і міжнародної безпеки, що розширює інструментарій політики детінізації, підвищує фінансову стабільність, розкриває додаткові можливості для повернення фінансових і трудових ресурсів у вітчизняну економіку.

Значимість та практичне застосування

Основні положення та результати наукового дослідження етапу, частково враховані у роботі *Українського центру сприяння розвитку публічно-приватного партнерства* при підготовці навчальних матеріалів для проведення тренінгів «Фінансове забезпечення розвитку територій на сучасному етапі розвитку країни» та «Середньострокове планування в контексті цілей сталого розвитку до 2030 року, механізм фінансового забезпечення та методи контролю» для представників фінансових департаментів органів місцевого самоврядування.

Розроблені в рамках дослідження підходи дозволяють отримати прогнози окремих соціально-економічних показників з підвищеною точністю, що сприяє цінності їх застосування при підготовці пропозицій до проектів державних цільових, галузевих і регіональних програм соціально-економічного розвитку (*Довідка про впровадження результатів № 17/474 від 15.11.2017 р.*)

Результати дослідження звітної етапу, а саме: аналітична оцінка сучасного інструментарію моделювання ринку праці, тіньового сектору та їх впливу на економічну систему країни; а також методологічні основи оцінювання впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні на базі нелінійних динамічних моделей використовуються у навчальному процесі при викладанні курсів: «Фінансова економетрика», «Макроекономічне прогнозування», «Монетарний аналіз та монетарна політика», «Поведінкові фінанси», «Фінансове моделювання» студентам бакалаврської та магістерської програм зі спеціальностей: «Фінанси, банківська справа та страхування» та «Економіка» Національного університету «Києво-Могилянська академія» (*Довідка про впровадження від 07.12.2017 р.*).

Науковий напрям: Соціально-історичні науки, гуманітарні науки, журналістики.

Назва роботи:

Філософська і богословська спадщина Київської духовної академії (1819–1924): європейський контекст *(фундаментальне дослідження)*.

Науковий керівник – професор, д. філос. н., **М.Л.Ткачук**.

Фактичний обсяг фінансування за 2017 рік - **529,00 тис. грн.**

Одержаний науковий результат.

Суть здійснюваного проекту полягає в комплексному міждисциплінарному дослідженні філософської і богословської спадщини КДА (1819–1924), провідного осередку вітчизняної релігійно-філософської думки XIX – початку XX ст., 200-річчя з дня відкриття якої відзначатиметься у 2019 р., у контексті європейської філософії та теологічної науки й освіти; з'ясуванні міри значущості, змісту, особливостей сприйняття західного компоненту у фахових студіях київських академістів; визначенні найбільш вагомих результатів їхнього «діалогу» з європейською інтелектуальною традицією.

Відповідно до технічного завдання, 1 етап виконання проекту передбачав визначення кола західноєвропейських мислителів, чії ідеї та вчення мали «відгук» і вплив у київському духовно-академічному середовищі XIX – поч. XX ст., а також з'ясування ролі перекладацької діяльності філософів і богословів КДА у поширенні на вітчизняних теренах європейської інтелектуальної спадщини.

Здійснено значний обсяг спеціальних джерелознавчих, археографічних, текстологічних досліджень, які полягали у пошуку та вивченні філософських і богословських першоджерел за темою проекту, відповідних архівних документів і матеріалів, опублікованих документальних джерел, дослідницької літератури, епістолярію, мемуарів, церковної періодики тощо. Зокрема значний обсяг пошукової роботи було здійснено в Центральному державному історичному архіві України, м. Київ, Інституті рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Державному архіві м. Києва, Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України, Галузовому державному архіві Служби безпеки України та Центральному державному архіві громадських об'єднань України. Спеціальну увагу було приділено раніше не дослідженим фондам Архіву Московської духовної академії (МДА, м. Сергієв Посад, Російська Федерація), де вперше вдалося виявити значний за обсягом і надзвичайно цінний матеріал з історії та спадщини Київської духовної академії – в тому числі, архівну колекцію професора КДА Петра Павловича Кудрявцева (1868–1940), званого філософа та історика філософії, відомого літературознавця, видатного діяча духовної освіти і релігійно-церковного відродження поч. XX ст.

На підставі аналізу значного комплексу друкованих і рукописних джерел, зокрема й уперше введених до наукового обігу, визначено коло західноєвропейських мислителів, ідеї яких мали особливе значення у процесі становлення і розвитку вітчизняної духовно-академічної філософії XIX – початку XX ст. З'ясовано, що крім Платона (та його послідовників) і Канта до , цього кола належать Гегель, а також представники німецької післягегелівської традиції (Лотце, Шопенгауер та ін.).

З'ясовано вагому роль перекладацьких практик у фаховій діяльності філософів і богословів КДА, які збагатили філософську науку і культуру на теренах Російської імперії першими перекладами корпусу діалогів Платона, «Енеад» Плотіна, творів Св. Кіпріана Карфагенського, Св. Ієроніма Стридонського, Августина Блаженного , Тертулліана. Конкретизовано участь професорів КДА у підготовці синодального (російськомовного) перекладу Біблії в 1858–1876 рр.

За підзвітний етап виконання проекту виконавцями здійснено: 23 наукові публікації, виголошено 15 наукових доповідей (з них: 8 – на міжнародних; 10 – на національних/регіональних) та підготовлено плани-проспекти двох колективних монографій (одна з них – англomовна).

Новизна, науковий рівень

За своєю тематикою, метою і завданнями проект, що виконується, не має безпосередніх аналогів і прототипів у зарубіжній і вітчизняній науковій літературі.

Результати першого етапу виконання проекту дозволили суттєво розширити і збагатити джерельну базу наукових досліджень філософської та богословської спадщини КДА та ввести до наукового обігу новий архівні матеріали та документи.

Розпочате вивчення віднайдених джерел дало змогу уточнити коло західноєвропейських мислителів, ідеї яких мали особливе значення у процесі становлення і розвитку вітчизняної духовно-академічної філософії XIX – початку XX ст., а також довести, що крім Платона (та його послідовників) і Канта до цього кола слід зараховувати Гегеля і представників німецької післягегелівської традиції (Лотце, Шопенгауер та ін.).

Отримані результати підзвітного етапу виконання проекту створюють передумови для:

- здійснення першої у світовій і вітчизняній науці цілісної та систематичної реконструкції європейського контексту становлення і розвитку одного з найважливіших етапів історії академічної вітчизняної релігійно-філософської думки, пов'язаної з діяльністю Київської духовної академії (1819–1924), її професорів та вихованців;
- отримання нових наукових знань щодо всього комплексу питань, пов'язаних із визначенням змісту й особливостей рецепції

- західноєвропейської філософської та богословської думки у творчості філософів і богословів КДА;
- уточнення і конкретизації уявлень сучасної гуманітаристики про зміст і значення викладацької, наукової, культурно-просвітницької діяльності професорів КДА, проблемного поля їхніх філософських і богословських студій;
 - визначення вагомих науково значущих результатів досліджень київськими академістами європейської філософської та богословської спадщини та їхньої важливої ролі у поширенні на вітчизняних теренах європейської інтелектуальної спадщини;
 - вдосконалення методологічного інструментарію сучасних історико-філософських та релігієзнавчих досліджень з історії академічної філософії та релігійно-філософської думки на вітчизняних теренах.

Значимість та практичне застосування

Результати першого етапу виконання проекту суттєво підносять рівень теоретичних та емпіричних знань з історії філософської та релігійної думки в Україні; сприяють визначенню місця вітчизняної інтелектуальної та духовної спадщини в історії європейської культури й освіти, а також шляхів подальшої інтеграції до європейського наукового, культурного й освітнього простору. Ці результати можуть бути використані у практиці не лише подальших вітчизняних і світових історико-філософських, релігієзнавчих, богословських досліджень спадщини Київської духовної академії (1819–1924), а й досліджень з історії вітчизняної філософії, православного богослов'я, культури різноманітного тематичного спрямування.

Результати першого етапу проекту мають важливе освітнє і культурно-просвітницьке значення, сприяють підвищенню якості викладання філософських, релігієзнавчих та богословських дисциплін у вищих навчальних закладах і можуть використовуватись у реалізації наукових, освітніх, культурно-просвітницьких проектів та діяльності відповідних інституцій (бібліотек, лекторіїв, засобів масової інформації тощо). Їхнє впровадження поза межами НаУКМА передбачено на наступних етапах виконання проекту.

Результати 1 етапу проекту впроваджено у викладанні в НаУКМА курсів «Філософська думка в Україні», «Філософська пропедевтика», «Біблієзнавство», «Релігієзнавство», «Історія християнства» (для студентів спеціальності «Філософія», що навчаються для здобуття ступеня бакалавра), «Академічна філософія в Києві ХІХ – початку ХХ ст.», «Історико-філософська біографістика», «Методологічні проблеми історико-філософського пізнання» (для студентів спеціальності «Філософія», що навчаються для здобуття ступеня магістра), а також оновлення відповідних навчально-методичних комплексів дисциплін.

Науковий напрям: Хімія.

Назва роботи:

Розробка методів одержання чутливих нанополімерних систем та нанополімерів (фундаментальне дослідження).

Науковий керівник – професор, д. хім. н., **А.Ф.Бурбан.**

Фактичний обсяг фінансування за 2 етапи - **414,72 тис. грн.**

зокрема на 2017 рік - **214,20 тис. грн.**

Одержаний науковий результат.

Розроблені методики модифікування полімерних мембран наночастинками оксиду олова та наночастинками магнетиту. Отримані мембрани мають фотокаталітичні та магнітно-активні властивості

Продемонстрована можливість синтезу колоїдних полімерів на основі наночастинок магнетиту в якості неорганічних мономерів. Наночастинки магнетиту з іммобілізованими аміногрупами синтезовані методом співосадження в постійному магнітному полі. Синтезовані наночастинки використовували як прекурсори для одержання нанополімерів. Колоїдні мономери одержані адсорбцією акрилової кислоти на поверхні наночастинок.

Розроблена методика синтезу колоїдних полімерів методом радикальної полімеризації в об'ємі та на поверхні поділу фаз. За допомогою електростатичної взаємодії поліелектролітів методом «layer-by-layer» одержані фотокаталітичні мембрани з наночастинками станум (IV) оксиду. Фотокаталітична активність наноконкомпозитних мембран оцінена у процесі нанофільтрації молока.

Розроблено метод модифікування полісульфонових мембран з метою їх активації епоксидними групами. Модифіковані мембрани були використані для іммобілізації магнітних наночастинок на їх поверхні. За рахунок гнучкого спейсера вони мають змогу рухатися при накладанні магнітного поля. Отримані магнітно-активні мембрани досліджували в процесі ультрафільтрації водних розчинів БСА.

Показано, що ультрафільтрація БСА (бичачий сироватковий альбумін) на магнітно-активних мембранах супроводжується вищими потоками в порівнянні з контрольними мембранами та характеризується вдвічі більшим коефіцієнтом масоперенесення.

За підзвітний етап по тематиці проекту виконавцями опубліковано:

3 наукові статті, з них: 1 - у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science; 3 – у фахових виданнях;

12 – тези доповідей та статті у виданнях, що не включені до переліку наукових фахових видань України;

1 патент.

Новизна, науковий рівень

Сучасні методи очищення, розділення, фракціонування речовин не можна уявити без використання мембранних технологій, основним елементом яких є мембрани. Полімерні мембрани є високовартісним продуктом, основним недоліком яких є низький термін їх експлуатації, що виникає в результаті забруднення мембран та подальшої їх непридатності в процесі розділення.

Розроблення чутливих до навколишнього середовища систем (рН-чутливих, магніто-чутливих та ін), що слугуватимуть основою для створення нових матеріалів з унікальними властивостями для біомедичного використання, біосенсорів, процесів розділення і очищення та ін. є актуальною задачею.

Модифікування поверхні мембран та функціоналізація поверхні є основним підходом до вирішення такої проблеми. В результаті виконання проекту розроблені методики модифікування полімерних мембран наночастинками оксиду олова та наночастинками магнетиту. Отримані мембрани мають фотокаталітичні та магнітно-активні властивості, а також відрізняються радикально новим підходом до проблеми зниження забрудненості мембран. В ході виконання роботи були використані сучасні хімічні та фізико-хімічні методи дослідження, що підтверджують їх достовірність, точність, коректність та відповідність світовому рівню.

Значимість та практичне застосування

Проведені дослідження та їх результати розширяють знання про функціональні та розділювальні можливості полімерних мембран з метою подальшого їх використання в області мембранних технологій, охороні навколишнього середовища та раціональному використанні природних ресурсів. Результати роботи будуть слугувати основою для створення нових мембранних та біотехнологій очищення води, створення мембранних реакторів для розділення біологічно-активних речовин, фракціонування білків та ферментів, виділення та концентрування вітамінів, отримання високочистих лікарських препаратів, контролювання процесів біосинтезу та біодеструкції.

Цінність отриманих результатів полягатиме в розробленні наукових основ та методів одержання сучасних чутливих нанорозмірних полімерних систем, які будуть здатні реагувати на зміну параметрів навколишнього середовища по механізму зворотного зв'язку, а саме виявлятимуть функцію термо-, рН- або магніточутливості. Дані закономірності будуть покладені в основу методів формування полімерних мембран заданої наноструктури шляхом молекулярного складання та самоорганізації з цільовим використанням гідрофільних та гідрофобних фрагментів, функціональних груп.

Результати, отримані в ході виконання проекту, використовуються для підготовки фахівців в галузі мембранних процесів та технологій, зокрема в лабораторних практикумах навчальних програм бакалаврів та магістрів зі спеціальності "Мембранні та сорбційні процеси і технології" в Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Науковий напрям: Біологія, біотехнологія та актуальні проблеми медичних наук

Назва роботи:

Детекція генетичної стійкості до фузаріозу, інтрогредованої до м'якої пшениці від егілопу, з використанням сенсорних систем на основі молекулярно-імпринтованих полімерних мембран.

(фундаментальне дослідження).

Науковий керівник – професор, д. біол. н., **Т.К.Терновська.**

Фактичний обсяг фінансування за 2017 рік - 891,20 тис. грн.

Одержаний науковий результат.

Проект спрямований на розробку ефективних недорогих та простих у застосуванні сенсорних систем для діагностики фузаріозу, що є одним з небезпечних та поширених по всьому світу захворювань зернових культур, зокрема пшениці. Фузаріоз, на відміну від інших розповсюджених грибних захворювань, не лише викликає втрату частини урожаю, а й робить врожай зернових непридатним для вживання людиною та тваринами через накопичення у зерні мікотоксинів. Наразі стійких до фузаріозу сортів пшениці немає.

Головна проблема при інтрогресії генів стійкості до фузаріозу полягає у відсутності ефективного методу оцінки рослин на стійкість до збудника.

На першому етапі виконання проекту вперше розроблено молекулярно-імпринтовані полімерні (МІП) мембрани, які містять нанорозмірні рецепторні сайти, здатні до розпізнавання зеараленону, які складуть основу для створення оптичних сенсорних систем для діагностики фузаріозу зернових, що будуть спроможні визначати цей мікотоксин у наномолярному діапазоні.

Вперше структуру штучних рецепторних сайтів розпізнавання зеараленону передбачено та оптимізовано методами комп'ютерного моделювання (молекулярної динаміки) та визначено функціональні мономерні (етилєнєлїєольметакрілат фосфат, ітакєоновє та метакріловє кислєтє), здатні формувати стабільні комплекси з зеаралєноном та формувати висєкоафїнні сайти зв'язування.

Вперше штучні сайти розпізнавання зеараленону були сформовані в структурі густозшитих МІП мембран, що дозволило поєднати високу селективність таких матеріалів до токсичних молекул з їхньою високою стабільністю в агресивних середовищах (екстракти мікотоксинів з харчових продуктів та збіжжя в органічних розчинниках).

Отримано гібридний рослинний матеріал, якій є основою для створення пшеничних ліній з залученням інтрогесій від геномів D егілопса Тауша, A^b та G *T. militinae* (входять до складу амфідиплоїда *Triticum miguschovae*), які будуть скринуватися на пошук серед них генотипів, стійких до фузаріозу.

За підзвітний етап по тематиці проекту вийшло друком 6 наукових публікацій, з них: 2 - в матеріалах конференцій, що входять до наукометричних

баз даних Scopus та/або Web of Science; 2 – у фахових виданнях; 2 – тези доповідей та статті у виданнях, що не включені до переліку наукових фахових видань України.

Новизна, науковий рівень

Новизна підходу у створенні сенсорних селективних мембран полягає в тому, що **вперше** запропоновано оптичну сенсорну систему для надійної діагностики фузаріозу, де як селективні елементи будуть застосовані МІП мембрани, що містять штучні сайти розпізнавання зеараленону. Підхід поєднує: використання перспективної технології синтезу полімерних матеріалів з наперед заданими властивостями – метод молекулярного імпринтингу, поєднаний з комп'ютерним моделюванням нанорозмірних сайтів зв'язування зеараленону, а також візуалізацію події зв'язування аналіту за рахунок генерування власної флуоресценції зеараленону після УФ-опромінення МІП мембран.

Створені сенсорні системи забезпечать ефективну діагностику фузаріозу зернових (більш швидкий, чутливий та селективний аналіз), ніж існуючі за кордоном та в Україні методи діагностики фузаріозу (зокрема, інструментальні аналітичні методи та методи імунохімічного аналізу). Пропоновані системи є екологічними і сприятимуть покращенню рівня діагностики грибкових захворювань зернових та моніторингу дозвілля.

Рослинного матеріалу, який створюється у рамках проекту та буде скринуватися на стійкість до фузаріозу за допомогою розроблених нами сенсорних систем, не існує серед наявних у світі інтрогресивних зразків пшениці м'якої.

Значимість та практичне застосування

Кінцевим результатом виконання проекту буде створення високочутливих та простих у застосуванні сенсорних систем для діагностики фузаріозу зернових, що ґрунтуються на виявленні зеараленону (токсичного вторинного метаболіту, який продукується грибами роду *Fusarium*). Оптичні сенсорні системи будуть створені на основі наноструктурованих полімерних мембран, отриманих із застосуванням методу молекулярного імпринтингу. Завдяки високій стабільності молекулярно-імпринтованих полімерів (МІП) пропоновані сенсорні системи будуть придатними для високочутливого визначення зеараленону у польових умовах, а також для контролю якості продуктів харчування у домашніх умовах.

Сенсорна система для визначення зеараленону на основі МІП мембран дозволяє значно (на порядок) скоротити час аналізу у порівнянні з традиційними інструментальними методами виявлення зеараленону (газова хроматографія та високоефективна рідинна хроматографія, високоефективна рідинна хроматографія) та на 2 порядки порівняно з традиційними імунохімічними методами при збереженні чутливості, що властива вищенаведеним методам. При цьому, собівартість одного аналізу є на порядок

менше порівняно до визначення зеараленону за допомогою традиційних інструментальних та імунохімічних методів. Метод може бути взятий на озброєння спеціалізованими аналітичними лабораторіями для екологічного моніторингу, попереднього аналізу харчових продуктів та збіжжя без значних додаткових витрат.

Результати, отримані протягом проекту, використовуються у навчальному процесі на кафедрі біології НАУКМА, зокрема у курсі «Біосенсорні технології. Біосенсори на основі природних біомолекул та біоміметиків».

Науковий напрям: Хімія.

Назва роботи:

Нанокompозитні матеріали для лікування ускладнених гнійно-септичних процесів (прикладне дослідження).

Науковий керівник – професор, д. хім. н., **О.А.Голуб.**

Фактичний обсяг фінансування на 2017 рік - **350,00 тис. грн.**

Одержаний науковий результат.

Успішне виконання проекту є передумовою створення нових композитних препаратів з загоювальною дією щодо вогнепальних, некротичних, гнійно-септичних, погановиліковних ран і виразок, опіків, пролежнів і антимікробною дією насамперед при ускладненнях, зумовлених ослабленою імунною системою при множинних пораненнях під час воєнних дій і надзвичайних ситуацій. Перевага таких нанокompозитних матеріалів над тими, що наразі застосовуються полягає у зменшенні токсичності, пришвидшенні одужування, відсутності таких побічних ефектів як ураження нирок, печінки та інших органів та систем організму. Реалізація проекту створить можливість зниження собівартості лікування внаслідок нанопроникності і підвищеної ефективності отриманих нанокompозитів.

В ході виконання першого етапу проекту

- синтезовано нанокompозити з антимікробними властивостями на основі пірогенного кремнезему та орнідазолу з водного та зі спиртового розчинів діючої речовини;
- підтверджено наявність функціональних груп активної речовини на поверхні нанокompозитів методом ІЧ спектроскопії та встановлено, що відбувається лише фізична адсорбція та можливе утворення водневих зв'язків;
- досліджено кінетику десорбції активної речовини з поверхні отриманих нанокompозитів з поступовим вивільненням препарату у фізіологічний розчин протягом 12 годин;

- отримані в результаті десорбції концентрації орнідазолу у фізіологічному розчині є достатніми для пригнічення життєдіяльності бактерій при рановому процесі та підтримуються протягом тривалого періоду часу за рахунок поступового вивільнення препарату;
- досліджено інгібіторний вплив нанокompозиту на основі пірогенного кремнезему та орнідазолу щодо тест-культур грампозитивних та грамнегативних бактерій;
- досліджено вплив нанокompозиту на адгезивну активність тест-культур бактерій, яку визначали методом Бриліса із застосуванням нативних еритроцитів різних груп крові людини.

Підсумовуючи отримані результати, можна стверджувати, що дослідженому нанокompозиту властива бактерицидна активність. Введення до його складу Орнігілу супроводжується розширенням спектру його антимікробної дії, оскільки активній діючій речовині щодо досліджених тест-культур бактерій вона не притаманна. З'ясовано, що синтезовані нанокompозити характеризуються здатністю впливати на адгезивну активність досліджених тест-культур. Останнє потребує подальших досліджень, оскільки виявлений ефект відрізняється у грампозитивних та грамнегативних бактерій, а також варіює залежно від груп крові людини.

Одержані результати свідчать, що синтезовані нанокompозити на основі пірогенного кремнезему та орнідазолу перспективні для використання як препарати пролонгованої дії для доставки орнідазолу в рану з метою профілактики анаеробної та змішаних інфекцій, лікування опіків та гнійних ран.

За підзвітний етап по тематиці проекту вийшло друком 8 наукових публікацій, з них: 1 - в журналі, що входять до наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science; 7 – тези доповідей та статті у виданнях, що не включені до переліку наукових фахових видань України. Отримано 1 патент.

Новизна, науковий рівень

Новизна проекту полягає у розробці перспективних дисперсних нанокompозитів на основі відомих лікарських препаратів з новими лікувальними здатностями за рахунок синергічної дії компонентів, що володіють пробіотичною та антимікробною активністю з поліпшеними терапевтичними якостями, які можуть виконувати роль транспортного агента для таргетної доставки лікарських засобів. Застосування створених нанокompозитних матеріалів з антибактеріальною активністю буде запобігати формуванню мультирезистентних штамів мікроорганізмів внаслідок зменшення введеної в організм концентрації лікарського засобу та адсорбційної іммобілізації бактеріальної складової і, тим самим, підвищувати ефективність лікування. Для вирішення цього питання використовували сучасний підхід, а саме, цілеспрямоване застосування біосумісної нанокompозитної конструкції, як системи доставки лікарських засобів до патологічного осередку, що дозволяє

контролювати їх вивільнення та пришвидшувати загоювання ран за рахунок адсорбційного виведення олігопептидних токсинів, наявності протеолітичної активності та підвищення сорбційної здатності вищезазначених нанокompозитних матеріалів.

Значимість та практичне застосування

Відомі препарати що використовуються для лікування ранової анаеробної інфекції, не проявляють антигіпоксичної дії, не чинять пролонгованої дії і тому не дають стійкого ефекту при лікуванні анаеробно інфікованих ран, які у нинішній медичній практиці є причиною більшості ускладнень, що призводить до тривалого лікування і часто до летального результату. Поставлена задача вирішується тим, що композиція, яка включає в себе вискодисперсний пірогенний нанокремнезем - аеросил, містить іммобілізований на ньому орнідазол. Нанокремнезем має високу здатність до адсорбції рідини, чим зменшує набряк тканин. Внаслідок цього покращується мікроциркуляція і зменшується гіпоксія тканин. Орнідазол має здатність активно пригнічувати анаеробні мікроорганізми, що дуже важливо для лікування хірургічної інфекції. Така суміш активно пригнічує анаеробні та аеробні патогенні мікроорганізми, очищує поверхню рани, покращує кровопостачання тканин, ліквідує неприємний гнильний запах, особливо при анаеробній інфекції, має протинабряковий ефект.

Перевага нанокompозиції перед найближчими аналогами і, зокрема «Гентаксаном», широкозастосовуваним комерційним препаратом, полягає в першу чергу в доступності і не високій вартості компонентів препарату, відсутності у складі антибіотиків, що дозволяє уникнути формуванню мультирезистентних штамів мікроорганізмів, особливо за рахунок наявності наночастинок, які здатні іммобілізувати бактерії і підвищувати тим самим ефективність протимікробного компонента, а орнідазол, за своєю хімічною суттю, також знижує ймовірність появи бактеріальної резистентності. Окрім того нанокompозит за рахунок зручної насипної форми може стати основою для створення конструкцій, зокрема перв'язувальних, кровоспинних та мазевих для широкого спектру застосувань.

Результати, отримані в ході виконання проекту можуть бути використані в навчальному процесі при викладанні курсів: «Основи адсорбції», «Фізична і колоїдна хімія», «Нанокompозитні полімерні матеріали», «Сорбенти і сорбційні процеси».

III. Розробки, які впроваджено у 2017 році за межами закладу вищої освіти або наукової установи
(відповідно до таблиці, тільки ті на які є акти впровадження або договори):

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано закладом вищої освіти /науковою установою від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
1	2	3	4	5	6
1	Комплекс економетричних моделей оцінювання впливу дисбалансів та тіньового сектору на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні, включаючи асиметричні нелінійні моделі Керівник проекту – д-р екон. наук, проф. І. Г. Лук'яненко	Основні положення та результати наукового дослідження, частково враховані в роботі Українського центру сприяння розвитку публічно-приватного партнерства при підготовці навчальних матеріалів для проведення тренінгів «Фінансове забезпечення розвитку територій на сучасному етапі розвитку країни» та «Середньострокове планування в контексті цілей сталого розвитку до 2030 року, механізм фінансового забезпечення та методи контролю» для представників фінансових департаментів органів місцевого самоврядування. Зокрема, використано розроблені в рамках дослідження підходи щодо оцінки впливу тіньової економіки та ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні.	Установа «Український центр сприяння розвитку публічно-приватного партнерства», 01133, м. Київ, вул. Кутузова 18/7, оф. 305, +380-44-286-34-63	Довідка про впровадження результатів № 17/474 від 15.11.2017 р.	Налагоджено співпрацю для подальшої роботи

IV. Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2017 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор (окремо Scopus, Web of Science):

№ з/п	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск), перша-остання сторінки роботи
Статті				
1	Sergeyeva, T., Yarynka, D. , Piletska, E., Lynnik, R., Zaporozhets, O., Brovko, O., Piletsky, S., El'skaya, A.	Fluorescent sensor systems based on nanostructured polymeric membranes for selective recognition of Aflatoxin B1 Scopus + WoS	Talanta	Volume 175, 1 December 2017, Pages 101-107
2	Kriukova, G. , Shvai, N. , Pereverzyev, S.V.	Application of regularized ranking and collaborative filtering in predictive alarm algorithm for nocturnal hypoglycemia prevention (Conference Paper) Scopus	Proceedings of the 2017 IEEE 9th International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems: Technology and Applications, IDAACS 2017	Volume 2, 3 November 2017, Pages 634-638
3	Kotsyuda, S.S. , Tomina, V.V., Zub, Y.L., Furtat, I.M. , Lebed, A.P. , Vaclavikova, M., Melnyk, I.V.	Bifunctional silica nanospheres with 3-aminopropyl and phenyl groups. Synthesis approach and prospects of their applications Scopus + WoS	Applied Surface Science	Volume 420, 31 October 2017, Pages 782-791
4	Sudakov, O., Kriukova, G. , Natarov, R., Gaidar, V., Maximiyuk, O., Radchenko, S., Isaev, D.	Distributed system for sampling and analysis of electroencephalograms (Conference Paper) Scopus	Proceedings of the 2017 IEEE 9th International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems: Technology and Applications, IDAACS 2017	Volume 1, 3 November 2017, Pages 306-310 IEEE
5	Daneshkhah, F., Allahverdi-pour, H., Andreeva, T.	Sexual function, mental well-being and quality of life among kurdish circumcised women in Iran S + WoS	Iranian Journal of Public Health	Volume 46, Issue 9, 3 September 2017, Pages 1265-

	Jahangiry, L.,			1274
6	Burlaka, V., Grogan-Kaylor, Savchuk, O. , Graham-Bermann, S.A.	The relationship between family, parent, and child characteristics and intimate-partner violence (IPV) among Ukrainian mothers S + WoS	Psychology of Violence	Volume 7, Issue 3, July 2017, Pages 469-477
7	Bazhal, I.	The political economy of innovation development: Breaking the vicious cycle of economic theory (Book) S	The Political Economy of Innovation Development: Breaking the Vicious Cycle of Economic Theory 27 June 2017,	Pages 1-135
8	Antonyuk, M. , Navalikhina, A. , Ternovska, T.	Beta-amylase gene variability in introgressive wheat lines S + WoS	Journal of Applied Genetics	Volume 58, Issue 2, 1 May 2017, Pages 143-149
9	Ompad, D.C., Wang, J., Dumchev, K., Barska, J. , Samko, M., Zeziulin, O., Saliuk, T., Varetska, O., DeHovitz, J.	Patterns of harm reduction service utilization and HIV incidence among people who inject drugs in Ukraine: A two-part latent profile analysis S + WoS	International Journal of Drug Policy	Volume 43, 1 May 2017, Pages 7-15
10	Stepurko, T. , Pavlova, M., Gryga, I. , Gaál, P., Groot, W.	Patterns of informal patient payments in Bulgaria, Hungary and Ukraine: A comparison across countries, years and type of services S + WoS	Health Policy and Planning	Volume 32, Issue 4, 1 May 2017, Pages 453-466
11	Bezverkha, A.	Reinstating Social Borders between the Slavic Majority and the Tatar Population of Crimea: Media Representation of the Contested Memory of the Crimean Tatars' Deportation S	Journal of Borderlands Studies	Volume 32, Issue 2, 3 April 2017, Pages 127-139
12	Rybachuk, O.A., Lazarenko, Y.A. , Krotov, V.V., Voitenko, N.V.	Structural/Functional Characteristics of Organotypic Spinal Cord Slices under Conditions of Long-Lasting Culturing S	Neurophysiology	Volume 49, Issue 2, 1 April 2017, Pages 162-164

13	Semigina, T., Kabachenko, N., Boyko, O.	Piloting a social work doctoral programme: Ukraine's vignette S + WoS	European Journal of Social Work	Volume 20, Issue 2, 4 March 2017, Pages 265-276
14	Tomchuk, P.M., Butenko, D.	Nonlocal effects in metallic nanoparticles: The kinetic approach outlook S + WoS	International Journal of Modern Physics B	Volume 31, Issue 5, 20 February 2017,
15	Fedoriv, Y.	The art of public speaking: Interpretation, translation, adaptation (book chapter) S	Language - Literature - the Arts: A Cognitive- Semiotic Interface	7 February 2017, Pages 197-217
16	Orlova, D	'Europe' as a Normative Model in the Mediatized Discourse of Ukrainian Political Elites S + WoS	Europe – Asia Studies	Volume 69, Issue 2, 7 February 2017, Pages 222-241
17	Boiko, R.V., Bilko, D.I., Russu, I.Z., Bilko, N.M.	Comparative analysis of the colony- forming activity of mice bone marrow of CBA and H lines under prolonged γ -irradiation S	Nuclear Physics and Atomic Energy	Volume 18, Issue 1, 2017, Pages 93-97
18	Dzhodzhyk, O., Kolesnyk, I., Konovalova, V., Burban, A.	Modified polyethersulfone membranes with photocatalytic properties S + WoS	Chemistry and Chemical Technology	Volume 11, Issue 3, 2017, Pages 277-284
19	Härtel, A.	Passing the buck or dividing the work?: The UK's approach to the Ukraine crisis S	Ideology and Politics Journal	Volume 7, Issue 1, 2017, Pages 257-298
20	Shlikhta, N.V.	How to establish an "anti-Soviet organization"? History of the Keston institute and a letter of orthodox believers from the Pochaev Lavra S	Gosudarstvo, Religiia, Tserkov' v Rossii i za Rubezhom	Volume 35, Issue 1, 2017, Pages 244-268
21	Dudenko, M. Oliynyk, B.	On unicyclic graphs of metric dimension 2	Algebra and Discrete Mathematics	Volume 23, Issue 2, 2017,

		S + WoS		Pages 216-222
22	Lyuty, T.	Ideological interpretations of nietzsche's philosophical views in the Ukrainian cultural context (The end of the 19 th - beginning of the 20 th centuries) (Review) S	Sententiae	Volume 36, Issue 1, 2017, Pages 71-82
23	Menzhulin, V.	On Nonreductive biography and eternal self-overcoming (Lyuty, T. [Nietzsche. Self-Overcoming]. Kyiv: Tempora, 2016) (Review) S	Sententiae	Volume 36, Issue 1, 2017, Pages 166-172
24	Kryvyi, S.L., Boyko, Y.V., Pogorilyy, S.D., Boretskyi, O.F., Glybovets, M.M.	Design of Grid Structures on the Basis of Transition Systems with the Substantiation of the Correctness of Their Operation S + WoS	Cybernetics and Systems Analysis	Volume 53, Issue 1, 1 January 2017, Pages 105-114
25	Bugrov, O., Bugrova, O.	Formation of a cumulative model for managing the value of construction projects S	Eastern European Journal of Enterprise Technologies	Volume 5, Issue 3-89, 2017, Pages 14-22
26	Lukianenko, I. , Oliskevych, M.	Evidence of asymmetries and nonlinearity of unemployment and labour force participation rate in Ukraine S + WoS	Prague Economic Papers	Volume 26, Issue 5, 2017, 24p
27	Russu, I.Z. , Rodionova, N.K., Bil'ko, D.I. , Bil'ko, N.I.	Mesenchymal stem and progenitor cells of rats' bone marrow under chronic action of ionizing radiation S	Problemy Radiatsiinoi Medytsyny ta Radiobiologii	Volume 2017, Issue 22, 2017, Pages 224-230
28	Hiiuk, V.M. , Barakhty, D.D., Shova, S., Polunin, R.A., Gural'Skiy, I.A.	Crystal structure of catena-poly[[[tetraaquairon(II)]-trans-μ-1,2-bis(pyridin-4-yl)ethene-κ 2 N: N'] bis(p-toluenesulfonate) methanol disolvate] S + WoS	Acta Crystallographica Section E: Crystallographic Communications	Volume 73, 2017, Pages 1977-1980

29	Kurylo, V., Kurylo, L. , Zhovnirchik, Y., Kartashov, Y.	The development of the insurance market of Ukraine amid the global trends in insurance S	Investment Management and Financial Innovations	Volume 14, Issue 1, 2017, Pages 211-216
30	Karabulatova, I., Patieva, M., Seidina, M., Podkopaeva, A., Kushnirenko, V. , Niyazova, G.	Tolerance/Intolerance problems in the context of the repressed caucasians' ethno-Trauma transformation (Review) S	Man in India	Volume 97, Issue 23, 2017, Pages 95-103
31	Bilyayeva, O.O. Neshta, V.V. Golub, A.A. Samsdodd, F.	Comparative Clinical Study of the Wound Healing Effects of a Novel Micropore Particle Technology: Effects on Wounds, Venous Leg Ulcers, and Diabetic Foot Ulcers WoS	Wounds-A compendium of clinical research and practice	Volume 29, Issue 8, Pages 247-254
32	Nezhyvenko, O. Adair, P.	Informal Employment and Earnings Determination in Ukraine (book chapter) WoS	Informal economy in global perspective: varieties of governance	Pages: 75-96
33	Schipperges, J. Pavlova, M. Stepurko, T. Vincke, P. Groot, W.	Evidence on Corruption in Public Procurements in Healthcare and the Implications for Policy – (book chapter) WoS	Informal economy in global perspective: varieties of governance	Pages: 293-317
34	Dovga, L.M.	Philosophical conceptual apparatus formation in Ukrainian literary works of the 17th century : 'dobro' and 'blaho' WoS	Vestnik Sankt-Peterburgskogo universiteta-filosofiya i konfliktologiya	Volume: 33 Issue: 1 Pages: 98-106
35	Zarembo, K.	Perceptions of CSDP effectiveness in Ukraine: a host state perspective WoS	European security	Volume: 26 Issue: 2 Pages: 190-206
36	Belyakov, S.O. Gofman, O.P. Vyshenska, I.G.	Modelling the dynamics of total precipitation and aboveground net primary production of fescue-feather grass steppe at Askania Nova according to global climate change scenarios WoS	Biosystems diversity	Volume: 25 Issue: 1 Pages: 16-24

V. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених

Науково-дослідна робота студентів і молодих учених у НаУКМА традиційно базується на принципах відсутності штучного поділу науки на студентську («дитячу») та професорсько-викладацьку («дорослу»); поєднання навчального процесу з науковими дослідженнями; підтримки всіх самостійних студентських ініціатив щодо проведення наукових заходів, організації наукових осередків тощо.

Результатом такої політики є тісна співпраця викладачів і науковців зі студентами в рамках наявних в університеті науково-дослідних центрів і лабораторій, активна участь молодих науковців у конференціях, наукових семінарах та інших наукових заходах разом/поряд із їхніми науковими керівниками. Зокрема, **2017 року 686 студентів** брали участь у науково-дослідній роботі кафедр та наукових підрозділів університету.

Про інтенсивність наукової роботи студентів свідчить і студентські публікації у наукових журналах (**2017 р. – 1168 публікацій**), а також виступів на конференціях та семінарах різних рівнів (**2017 р. – виступи на 147 конференціях**).

Окрім того, за ініціативи та зусиллями молодих учених за підтримки відповідних кафедр щороку в НаУКМА відбуваються міжнародні і всеукраїнські студентсько-аспірантські конференції. Так, зокрема, 2017 року відбулися:

- Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Фінансово-економічний та суспільний світовий розвиток: сучасні тренди і перспективи»,
- XII Міжнародна наукова конференція «Філософія. Нове покоління»: «Слово і невисловлюване»,
- III Всеукраїнська наукова конференція студентів, аспірантів і молодих учених «Мовний простір слов'янського світу» та інші.

Метою таких заходів є пошук, підтримка і розвиток творчого потенціалу обдарованих студентів, залучення студентів до наукової роботи відповідних кафедр.

Щороку студенти НаУКМА беруть участь і виборюють призові місця як у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (2017 р. – 7 переможців), так і у конкурсах наукових робіт, що їх проводять різноманітні організації та фонди (10 переможців). 2017 року студенти й молоді вчені здобули й державні академічні стипендії (7).

У системі організації науково-дослідної роботи студентів в університеті важливе місце відіграють студентські наукові організації. Протягом 2017 року в університеті активно діяли Студентське наукове товариство факультету правничих наук «Scholaris», ЕкоКлуб «Зелена Хвиля», Студентське біологічне товариство, Студентська наукова організація «EAST-WEST BUSINESS», що займається впровадженням різноманітних проектів у сфері бізнесу та

економіки, студентське наукове товариство «Potluck», яке організовує щотижневий студентський семінар з історії; Студентське товариство правників «Kyiv-Mohyla Moot Court Society», діяльність якого сфокусовано на підтримці та координації студентської діяльності, пов'язаної з участю у міжнародних змаганнях у формі модельних судових процесів та інших подібних заходах. Члени спільноти щороку беруть участь у таких змаганнях, як Jessup Moot Court Competition, Telders Moot Court Competition, Vis International Commercial Arbitration Moot, Price Media Law Moot Court Competition, ICC Mediation Competition, Stetson International Environmental Moot Court Competition, ELSA Moot Court Competition in WTO law, The Brown-Mosten International Client Consultation Competition. Отже, це цікаві, динамічні організації з власними положеннями і програмами дій. Такі студентські наукові осередки створюються лише з ініціативи самої молоді.

Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Національного університету «Києво-Могилянська академія» (Наукове товариство) є частиною системи громадського самоврядування НаУКМА та здійснює свою роботу з березня 2016 р. Наукове товариство діє на принципах соціальної відповідальності та етики наукової діяльності, свободи наукової творчості, добровільності, колегіальності, відкритості та рівності права осіб, які навчаються, на участь у діяльності Наукового товариств. Наукове товариство забезпечує права та інтереси студентів, аспірантів докторантів і молодих вчених НаУКМА щодо питань наукової діяльності, підтримки наукоємних ідей, інновацій та обміну знаннями. За участю Наукового товариства організовано цикл лекцій «Міжнародні стандарти, верховенство права, європейські цінності та реформа Конституційного Суду України» (27 березня 2017, Богдан Бернацький), проведено студентський дебатний турнір «Конституція: на шляху до змін» (20-21 лютого 2017). Крім наукової діяльності Наукове товариство також зацікавлене у розбудові комунікацій та популяризації здорового способу життя. Так з ініціативи Ради молодих вчених НАН було проведено «Run Academy Day» – соціально орієнтований захід, що мав на меті популяризацію наукової діяльності серед студентів та співробітників НаУКМА.

У НаУКМА існує розгалужена система матеріального заохочення різного типу студентської та аспірантської діяльності, в тому числі – наукової. Зокрема на усіх факультетах існують іменні стипендії за найкращі бакалаврські та магістерські роботи (загалом близько 50-ти стипендій щороку). Цього року лауреатами конкурсу проектів іменного фонду (ендавменту) РОДИНИ ЮХИМЕНКІВ Міжнародного Благодійного Фонду відродження Києво-Могилянської Академії для розвитку Докторської Школи імені родини Юхименків стали:

1. Євгеній Гринишин, аспірант 2 р.н., спеціальність "102 Хімія", спеціалізація – органічна хімія
2. Олександра Рускіна, аспірантка 2 р.н., спеціальність "072 Фінанси, банківська справа та страхування"

3. Інна Ренчка, аспірантка 3 р.н. – випуск 2017 р., спеціальність "10.02.01 – українська мова"
4. Маргарита Дуденко, аспірантка 3 р.н., спеціальність "01.01.08 – математична логіка"
5. Тетяна Єфіменко, спеціальність "03.00.15 – генетика", випускниця експериментальної PhD програми «Біологія і біорізноманіття».

Переможцями конкурсу індивідуальних дослідницьких проєктів на отримання фінансування за рахунок коштів, що були залучені в якості благодійної допомоги для розвитку Докторської школи імені родини Юхименків у 2016-2017 році стали:

у галузі природничих наук:

Олег Джоджик, аспірант 2 р. н., PhD, 102 Хімія, спеціалізація – хімія мембран і дисперсних систем. Тема проєкту: «Дослідження фотокаталітичної активності мембран, модифікованих наночастинками SnO_2 у процесах розкладання барвників», науковий керівник – Бурбан А. Ф.

Тетяна Ємельянова, аспірантка 2 р. н., PhD, спеціальність - 102 Хімія, спеціалізація – хімія високомолекулярних сполук. Тема проєкту: «Синтез біосумісних полімерів заданої структури та властивостей», науковий керівник – Клепко В. В.

у галузі суспільствознавчих наук:

Аліна Новік, аспірантка 3 р. н., спеціальність «08.00.11- математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці», PhD програма - «Фінанси». Тема проєкту: «Моделювання зовнішніх міграційних потоків за допомогою системної динаміки», науковий керівник – Лук'яненко І. Г.

у галузі гуманітарних наук:

Олег Білінський, аспірант 3 р.н., спеціальність – «07.00.04 – археологія». Тема проєкту: «Застосування аналізів XRF та Radiocarbon для вивчення археологічного матеріалу з пам'яток Посем'я», науковий керівник – Болтрик Ю.

Переможцями конкурсу дослідницько-освітніх проєктів для випускників аспірантури і експериментальних PhD програм стали:

Ірина Колесник, кандидат хімічних наук, старший викладач кафедри хімії НаУКМА. Тема проєкту: «Створення магніточутливих полімерних нанокompозитів».

Дмитро Михайлов, кандидат філософських наук, асистент кафедри філософії та релігієзнавства НаУКМА, провідний спеціаліст навчально-наукового центру. Тема проєкту: «Концептуальна експлікація філософсько-антропологічних засад технологічної медіації».

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях та відсоток від загальної кількості студентів	Кількість молодих учених, які працюють у НаУКМА	Відсоток молодих учених, які залишаються у НаУКМА після закінчення аспірантури
2014	453 (15%)	160	35
2015	537 (16%)	142	14,6
2016	566 (17%)	142	2,11
2017	686 (17%)	129	25

VI. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками

2017 року наукова робота в НаУКМА здійснювалася на **32 кафедрах, 6 факультетах і в 31 науково-дослідному центрі та лабораторії**. Наукові підрозділи (центри та лабораторії) відіграють важливу роль у формуванні наукового середовища в університеті і є його невід’ємною частиною. Наукові центри об’єднують викладачів, докторантів, аспірантів та студентів, що працюють як на одній, так і на різних кафедрах і факультетах та здійснюють дослідження у науковому напрямі, який часто є міждисциплінарним. Центри створюють терміном на 3 роки з ініціативи науково-педагогічних працівників, що працюють в університеті на постійній основі. Свою діяльність центри організовують на принципах самофінансування та самозабезпечення. Левова частка досліджень і наукових заходів здійснюється в межах робочого часу викладачів. Діяльність наукових центрів різноманітна як за своєю тематикою, так і за формою роботи. Деякі з них зосереджуються на просвітницькій і науково-видавничій діяльності і є майданчиками для обговорення актуальних проблем суспільного та культурного життя.

Серед найефективніших у 2017 році науково-дослідних підрозділів варто відзначити **Лабораторію фінансово-економічних досліджень, Центр урбаністичних студій та Центр психологічного здоров’я та психосоціального супроводу**. Зазначені підрозділи є як базою для виконання бюджетних наукових проектів, так й успішними в отриманні та виконанні міжнародних грантів та госпдоговорів.

1. Лабораторія фінансово-економічних досліджень

Керівник – д-р екон. наук, професор **І. Г. Лук'яненко**, завідувач кафедри фінансів.

Основними науковими напрямками досліджень є:

- розробка сучасного інструментарію аналізу макрофінансової програми України та моделювання наслідків прийняття управлінських рішень в короткостроковому та довгостроковому періодах в умовах макроекономічної нестабільності;
- розробка макроеконометричних моделей України різного рівня складності на основі нових підходів та науково-теоретичних концепцій;
- актуальні проблеми інвестиційної політики та моделі оцінювання фінансових інвестицій тощо.

За рахунок коштів загального бюджету виконувалося фундаментальне дослідження: **«Методологія та економіко-математичний інструментарій оцінки впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні»** (керівник: д-р екон. наук, проф. Лук'яненко І. Г.).

Протягом звітної періоду була розроблена теоретико-методологічна концепція оцінки впливу тіньової економіки та ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні. Зокрема, підготовлені: аналітична оцінка сучасного інструментарію моделювання ринку праці, тіньового сектору та їх впливу на економічну систему країни; концепція оцінювання масштабів, структури та особливостей функціонування тіньового сектору української економіки, а також визначено доміанти та детермінанти функціонування тіньового сегменту ринку праці. Було системно досліджено структурні зміни та характеристики ринку праці України та ідентифіковані канали впливу тіньового сегменту ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання. Розроблена концепція виявлення асиметричних ефектів у динаміці соціально-економічних показників на підставі асиметричних моделей порогових збурень, методологія оцінки впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні на базі нелінійних динамічних моделей.

Науковий доробок детально викладено у Розділі II цього звіту.

Лабораторія фінансово-економічних досліджень спільно з кафедрою фінансів успішно здобуває і виконує міжнародні науково-освітні гранти.

1) Міжнародний проект **Extended Learning of Economics with Dynamic Modeling** (CPEA-2015/10119), термін 2015-2019 pp

Партнери: Бергенський університет, Норвегія; Львівський Національний університет ім. Івана Франка, кафедра фінансів НаУКМА, Центр системної динаміки.

Спільні наукові заходи: у рамках гранту планується створення Центру якості з системної динаміки, економетричного моделюванні, фінансової та економічної аналітики на кафедрі фінансів НаУКМА у співпраці з львівським Національним університетом ім. Івана Франка, кафедрою математичної економіки та економетрики, Бергенським Університетом (Норвегія), Центром системної динаміки.

2) Міжнародний проект **«Антикорупційна та PhD мобільність Норвезької школи економіки та НаУКМА (Anti-corruption and PhD mobility NHH-NaUKMA)».** (CPEA)

Завданням проекту є встановлення довгострокового співробітництва між Норвезькою школою економіки та НаУКМА у сфері боротьби з корупцією, дослідження і навчання. Проект передбачає проведення спільних робочих семінарів, навчання докторантів кафедри фінансів протягом семестру у Норвегії, робочі візити викладачів та докторантів кафедри фінансів до Норвегії та навчання на інтенсивних PhD курсах. Так, у рамках проекту в НаУКМА 27-29 березня 2017 проведено I Міжнародний робочий семінар «Боротьба з корупцією, детінізація української економіки», в якому брали участь студенти 4 р.н. напрямку «Фінанси і кредит» та студенти ННН.

3) Міжнародний проект **ERASMUS+.** Напрямок: **Розвиток потенціалу вищої освіти / KA2. Номер проекту: 8 574064-EPP-1-2016-1- LT-EPPKA2-CBHE-SP. Structuring cooperation in doctoral research, transferrable skills training, and academic writing instruction in Ukraine's regions / DocHub.** Початок проекту: 15 жовтня 2016.

Завданням проекту є створення нової освітньої інфраструктури для співпраці університетів, наукових інститутів і Міністерства освіти і науки України в підготовці висококваліфікованих фахівців і дослідників на третьому (освітньо-науковому) рівні освіти. У проект залучено 15 партнерів (4 – з європейських університетів). Цей проект дасть поштовх не лише до розвитку й вдосконалення практики підготовки наукових кадрів у НаУКМА, але стимулюватиме розвиток освітньої системи і законодавства України

<http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka2-proekty-spivpratsi/rozvytok-potentsialu-ex-tempus/vikonavtsyam-proektiv.html>

2017 року Лабораторія співпрацювала з Міжнародною інституцією CFA Institute®, яка надала студентам ФЕН часткові стипендії для складання іспиту на сертифікат фінансового аналітика CFA (CFA Awareness program).

Кафедра фінансів на базі якої діє Лабораторія (завідувач кафедри – доктор економічних наук, професор Лук'яненко), стала асоційованим членом Міжнародної інституції CFA Institute®.

3. Центр урбаністичних студій

Керівник Центру – **В.А.Осьмак**.

Центр створений в листопаді 2015 року.

Основними напрямками діяльності є:

- здійснення наукових досліджень, освітньої та експертно-консультативної діяльності у галузі урбаністичних студій;
- впровадження результатів досліджень у навчальний процес;
- експертно-консультативна та аналітична діяльність.

У квітні 2017 р. було підписано договір на виконання проекту **«Урбаністичні студії в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»** між Представництвом Фонду ім. Гайнріха Бьоля (Німеччина) та НаУКМА.

Метою проекту є підтримка наукових досліджень, фахової експертизи та освітньої діяльності, спрямованих на вирішення проблем функціонування міста, комплексного стратегічного планування його розвитку, залучення громади та розширення внеску локальних груп громадянських ініціатив до участі у прийнятті рішень на локальному рівні.

Практична цінність результатів полягає в запровадженні традиції фундаментального дослідження міської території, що має передувати будь-яким проектним заходам. Сприяння новим стратегічним підходам у містоплануванні через опрацювання та інституціоналізацію комплексних урбаністичних досліджень. Проведення дослідження підводить теоретичну базу під засади та методи неформального проектування, до яких можна віднести стратегії інтегрованого сталого розвитку міських територій, що проходять громадські обговорення та коригуватимуться залежно від «голосів» територіальних громад. Розроблення міської цільової програми інтегрованого розвитку створюватиме позитивний прецедент на рівні локальних громад та місцевих недержавних організацій.

В 2017 року співробітниками Центру разом із запрошеними фахівцями була організована та проведена **Літня школа «Феміністичний урбанізм /Урбаністичний фемінізм: принципи гендерно-чутливого планування»**, де учасники та учасниці мали можливість ознайомитись із базовими принципами гендерно-чутливих підходів до планування міста і його територій. Літня школа складалась з семиденної програми, що включала лекції, семінарські заняття, польові дослідження та виконання групових проектів. В центрі уваги – принципи гендерно-чутливого планування міста та їхній вплив на формування сталого урбаністичного розвитку. Цей проект має на меті, з одного боку, сприяння інституційним змінам, а саме – поширенню гендерно-орієнтованого підходу до містопланування, а з другого, демонстрацію потенціалу та важливості гендерно-чутливого підходу до планування та сталого розвитку міст. Крім того, Літня школа – крок до запровадження курсів з гендерно-орієнтованого містопланування для студентів/студенток, архітекторів/

архітекторок, дослідників/дослідниць, муніципальних службовців та планувальників.

Протягом року на постійній основі відбувалися і засідання Дискусійного урбан-клубу, започатковані Центром. Так, зокрема 2017 року відбулися лекції «Охорона пам'яток: чия це відповідальність», презентація дослідження «Публічний простір: методи дослідження» (Реконструкція Поштової площі та процеси десекуляризації Подолу) та інші.

3. Центр психологічного здоров'я та психосоціального супроводу

Керівник Центру – доктор медичних наук (PhD) **С.О.Богданов**.

Центр створений в березні 2016 року.

Основними напрямками діяльності є:

- проведення наукових досліджень та освітніх заходів, виконання наукових проектів у галузі психології, психології травми, психосоціальної реабілітації та психосоціального супроводу тощо;
- оприлюднення отриманих Центром результатів у вигляді наукових статей, збірників, тощо, а також здійснення перекладів та публікація праць зарубіжних авторів з досліджуваної проблематики;
- організація проведення національних та міжнародних науково-практичних конференцій та семінарів, літніх шкіл, круглих столів, лекцій та публічних дискусій;
- розробка спеціальних навчальних курсів та програм з психології, психосоціальної реабілітації та супроводу, методичних рекомендацій, сприяння упровадженню їх у навчальний процес;
- створення мультимедійних та презентаційних матеріалів з досліджуваної проблематики із застосуванням інноваційних методик;
- організація співпраці з закордонними профільними інституціями, виконання спільних проектів, проведення досліджень, організація конференцій;
- організація та проведення заходів за оздоровчими напрямками з метою психологічної реабілітації та психосоціального супроводу тощо.

<http://www.ukma.edu.ua/index.php/science/tsentri-ta-laboratoriji/cmhpss/pro-nas>

Центр здобув і виконує низку міжнародних грантів:

- 1) Проект ЮНІСЕФ **«Комплексна психосоціальна підтримка та допомога найуразливішим громадам поблизу лінії зіткнення»**.
- 2) Проект Міжнародного Медичного Корпусу **«Налагодження психосоціальної підтримки та забезпечення психічного здоров'я в Україні»**. Всього впродовж 2016-2017 рр. в рамках проекту проведено 6 тренінгів, 6 методологічних сесій, 1 круглий стіл, 154 особи (134 жінки та 20 чоловіків) (волонтери, соціальні працівники, психологи; викладачі

ВНЗ) пройшли навчання з надання психосоціальної допомоги на основі підходу резилієнс.

- 3) Проект Мальтійської Служби Допомоги України **«Психосоціальна підтримка осіб, які постраждали внаслідок конфлікту в Україні».**
- 4) Проект Університету Джонса Хопкінса **«Дослідження інструментів оцінки стану психічного здоров'я ВПО, ветеранів військових операцій та їхніх родин на сході України».**

Мета, що об'єднує зазначені міжнародні проекти, надавати всебічну допомогу людям, котрі постраждали внаслідок військової агресії РФ. Це переселенці, учасники АТО, поранені, члени сімей поранених та загиблих бійців, жителі районів, де тривали бойові дії, в тому числі діти. Таких людей в Україні, на жаль, десятки тисяч, і всі вони потребують невідкладної фахової психологічної та соціальної допомоги та реабілітації.

Функції, які взяли на себе співробітники Центру у цих проектах, надзвичайно важливі для країни. Ситуація з адаптацією дітей, постраждалих від військових дій на Сході, є критичною. Україна вперше стикається з такою проблемою. Навчання пройшли більше 400 психологів та педагогів. Той досвід, який вже накопичений Центром, потребує поширення.

Команда Центру – це міжнародні експерти, психологи та психотерапевти з багаторічним стажем, викладачі НаУКМА, молоді юристи та соціальні працівники. Діяльність Центру відповідає світовим стандартам та базується на ефективних практиках, зокрема досвіді Ізраїльської коаліції травми, стандартах ВООЗ та ЮНІСЕФ.

В 2017 р. Центр організував науково-практичний семінар «Комплексна психосоціальна підтримка осіб, постраждалих внаслідок військового конфлікту на Сході України» та круглий стіл «Сучасні підходи до надання психосоціальної підтримки населенню в умовах збройних конфліктів в Україні», метою яких була презентація діяльності НаУКМА та ЮНІСЕФ у рамках спільних проектів, визначити стратегічні цілі майбутньої співпраці, а також презентація пілотної навчальної програми для соціальних працівників і волонтерів з надання психосоціальної допомоги на основі підходу резилієнс та обговорення навчальних потреб соціальних працівників державних соціальних служб для молоді, міських центрів зайнятості, територіальних центрів надання соціальних послуг.

Результати досліджень Центру відображені у навчально-методичних посібниках, що побачили світ 2017 р.: Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : навч.-метод. посіб. / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак] ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ : НаУКМА, 2017. 92 с.; Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : посібник з проведення тренінгу / за ред. Н. Гусак. Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ : НаУКМА, 2017.

VII. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями

Міжнародне співробітництво визначене одним із стратегічних пріоритетів розвитку НаУКМА. Впродовж 2016–2017 рр. НаУКМА виконував проект «I-NET» («Мережа з інтернаціоналізації»), підтримуваний Вишеградським фондом, основним здобутком якого стало створення робочої групи з інтернаціоналізації НаУКМА. Від грудня 2016 р. НаУКМА, у складі консорціуму університетів ЄС та чотирьох українських університетів, виконує проекти Еразмус+, Розвиток потенціалу вищої освіти, MILETUS, «Розвиток спроможностей щодо запровадження студентської мобільності в університетах України та Сербії», що має сприяти якіснішому виконанню проектів міжнародної мобільності, одного з основних елементів діяльності щодо інтернаціоналізації. Ще одним елементом діяльності щодо підтримки інтернаціоналізації НаУКМА став проект зі збільшення англomовного викладання, результатом якого має стати унормування вимог і очікувань щодо викладання навчальних дисциплін англійською мовою. Додатковим заходом, що має сприяти підтримці інтернаціоналізації НаУКМА, стало започаткування проекту «International Classroom: Enhancing Internationalization of Teaching and Learning», діяльність якого, підтримана грантом програми Ukraine Higher Education Leadership Development Programme Британської Ради в Україні.

Протягом 2017 року було підписано:

- Двосторонню угоду про співробітництво з Монреальським університетом (Канада) з магістерської програми з юдаїки;
- Двосторонню угоду про співробітництво з Марбурзьким університетом імені Філіппа.

Також було підписано угоди Erasmus+ International Credit Mobility (нові угоди чи продовження попередніх угод):

- 1) Королівський університет Гронінгена, Гронінген, Нідерланди;
- 2) Гельсінський університет, Гельсінкі, Фінляндія;
- 3) Університет наук і технологій Ліль 1, Ліль, Франція;
- 4) Університет імені Фрідріха Шиллера, Єна, Німеччина;
- 5) Європейський університет Віадрина, Франкфурт-на-Одері, Німеччина;
- 6) Університет Бергена, Берген, Норвегія;
- 7) Ягеллонський університет, Краків, Польща;
- 8) Університет Гранади, Іспанія, Гранада;
- 9) Лундський університет, Лунд, Швеція;
- 10) Міський університет Дубліна, Дублін, Ірландія;

- 11) Гіссенський університет, Гіссен, Німеччина;
- 12) SciencesPo, Париж, Франція;
- 13) Університет Альмерії, Іспанія;
- 14) Карловий університет, Прага, Чехія;
- 15) Університет Коменського, Братислава, Словаччина;
- 16) Університет Париж Східний Кретьє, Валь-де-Марн, Париж, Франція та інші.

Країна-партнер (за алфавітом)	Установа-партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін дії	Практичні результати від співробітництва
Велика Британія	Royal Holloway and Bedford New College	Стратегічний наратив Росії щодо Заходу: дослідження впливу в Україні	Horizon 2020 Marie Sklodovska-Curie Individual Fellowship Scheme, 2015-2018	Індивідуальний дослідницький проект, що має на меті дослідити впливи засобів масових комунікацій на міжнародні відносини у 21 сторіччі.
Литва - (координатор), партнери: Фінляндія, Ірландія, Франція	Вільнюський ун-т	Structuring cooperation in doctoral research, transferrable skills training, and academic writing instruction in Ukraine's regions	Грантова угода 574064-EPP-1-2016-1-LT-EPPKA2-CBHE-SP, 2016-2019 pp.	Проект об'єднує 14 українських та зарубіжних ВНЗ та урядових організацій і, за сприяння Європейської комісії, має на меті сприяння розвитку потенціалу вищої освіти та розвитку наукових і дослідницьких можливостей докторантів в Україні.
Німеччина	Представництво Фонду ім. Гайнріха Бюлля в Україні	Урбаністичні студії в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»	Договір №17-7-201/30192054 від 24.04.17 р.	Розвиток урбаністичних студій в НаУКМА
Норвегія (координатор) партнери: Афганістан, Великобританія, Італія, Німеччина, Бельгія, Словаччина, Сербія, Косово, Франція, Сенегал, Ірак	Норвезький інститут міжнародних досліджень	Добрі наміри, різноманітні результати – конфліктність інтерпретацій «розпаковування» комплексного впливу ЄС на ситуації конфліктів і його антикризових механізмів	Консорціумний договір від 26.01.16, термін виконання: 2016-2019	Проект має на меті розробку механізмів кризового реагування ЄС щодо політичних і соціальних конфліктів та підвищення ефективності їх розв'язання.

США, USAID	Міжнародний фонд Джона Сноу	Покращення психосоціальної підтримки та психічного здоров'я в Україні	Договір від 24.05.16, Міжнародний Медичний Корпус	Проект спрямований на покращення психосоціальної підтримки та психічного здоров'я в Україні
США, USAID	Університет Джона Хопкінса	Покращення психологічної допомоги жертвам тортур	Субдоговір РО №2002838699 від 02.10.16 р.	Проект спрямовано на покращення психологічної допомоги жертвам тортур
США	Western NIS Enterprise Fund	Підтримка участі молодих вчених у міжнародних наукових конференціях	Договір від 22.09.17 р.	Проект спрямований на підтримку участі молодих вчених та аспірантів університету у міжнародних конференціях
ЮНІСЕФ	Дитячий фонд ООН	Комплексна психосоціальна підтримка спеціалістів мобільних бригад, які працюють в буферній зоні	Угода про співробітництво від 25.04.16	Комплексна психосоціальна підтримка спеціалістів мобільних бригад, які працюють в буферній зоні

VIII. Інформаційне забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу працівників та студентів НаУКМА

Загальний фонд бібліотеки НаУКМА (станом на 1 січня 2018 року) становить 826 314 примірників. Друкована колекція (за сумарною книгою): 720 325 прим. Надходження до основного фонду друкованої колекції за 2017 р.: 18 539 прим., з яких: наукові видання – 7 318 прим., навчальні – 1 974 прим., літературно-художні – 4 468 прим., довідкові – 785 прим., інші – 4 018 прим.

Електронна колекція Наукової бібліотеки НаУКМА складається із мережних ресурсів, створення та представлення яких забезпечує бібліотека, ресурсів на знімних носіях та ресурсів віддаленого доступу.

Загальний електронний фонд (станом на 01.01.2018) – 105 989 назв ресурсів.

Склад е-фонду за способом доступу:

- на знімних носіях – 1 330
- на власних серверах – 35 963
- віддалені ресурси – 68 696

Бази даних: **47 баз даних:**

Зокрема :

- 7 – власних,
- 32 – передплачених ліцензованих,
- 8 – тестовий доступ,
- 77 – вільного доступу (входять до EDS)

Перелік передплачених баз даних:

Ліцензійні е-ресурси*		
ЛІГА:ЗАКОН	ЛІГА: ЗАКОН	пошуковий інтерфейс
Academic OneFile	eLibraryUSA	Повнотекстова БД
Cambridge University Press (Journals)	CUP	Повнотекстова БД
Digital Literacy	eLibraryUSA	мультимедійний ресурс
EBSCO Academic Search Premier	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO AHFS Consumer Medication Information	EBSCO eIFL Database	пошуковий інтерфейс
EBSCO American Doctoral Dissertations	Free	Реферативна БД
EBSCO Business Source Premier	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO eBook (Political Science)	придбання на постійній основі	Повнотекстова БД

EBSCO ERIC	EBSCO eIFL Database	Реферативна БД
EBSCO European Views of the Americas: 1493 to 1750	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO GreenFILE	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO Health Source - Consumer Edition	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO Health Source: Nursing / Academic Edition	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO LISTA	EBSCO eIFL Database	Реферативна БД
EBSCO MasterFile Premier	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO MEDLINE	EBSCO eIFL Database	Реферативна БД
EBSCO Newspaper Source	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO Newswires	EBSCO eIFL Database	мультимедійний ресурс
EBSCO Political Science Complete	EBSCO Database	Повнотекстова БД
EBSCO Regional Business News	EBSCO eIFL Database	Повнотекстова БД
EBSCO Teacher Reference Center	EBSCO eIFL Database	Реферативна БД
Flipster	eLibraryUSA	Повнотекстова БД
HeinOnline	передплата ОБСЄ	Повнотекстова БД
JSTOR	eLibraryUSA	Повнотекстова БД
Opposing Viewpoints In Context	eLibraryUSA	Повнотекстова БД
PressReader	eLibraryUSA	Повнотекстова БД
ProQuest Dissertations & Theses Global	eLibraryUSA	Реферативна БД
Research in Context	eLibraryUSA	Повнотекстова БД
Scopus	передплата МОН	Реферативна БД
Springer eBook (Complete collection 2005)	придбання на постійній основі	Повнотекстова БД
Web of Science	передплата МОН	Реферативна БД

Тестування ресурсів

Бази даних у тестовому доступі в 2017 р. – 8		
Passport	16.01.2017-16.02.2017	НаУКМА
Grebennikon	20.02.2017-23.03.2017	ELibUkr
DeGruyter	24.04.2017-30.06.2017	ELibUkr
Gale Primary Sources	24.04.2017-25.05.2017	НаУКМА
Global Patents Reference Center (EBSCO host)	20.03.2017-30.04.2017	Інформатіо Консорціум
EBSCO eBook Academic Collection	20.09.2017-20.11.2017	НаУКМА
HeinOnline	13.11.2017-29.12.2017	НаУКМА
IOP Science	23.11.2017-25.12.2017	Інформатіо Консорціум

Склад е-колекції ліцензійних ресурсів за типами:

- електронні журнали – 24 973
- електронні книги – 11 016
- електронні газети – 4 242

- мультимедійні ресурси (відео, аудіо, інтерактивні рес.) – 18
- інше (звіти тощо) – 28 447

Research4Life - пакет із 4 БД, придбаний за бюджетні кошти НаУКМА

EBSCO eIFL Database - базовий пакет EBSCO з 15 БД, придбаний за бюджетні кошти НаУКМА

Cambridge University Press (Journals) – е-журнали, придбані за бюджетні кошти НаУКМА

eLibraryUSA - бази даних, доступні через Міжнародну інформаційну службу Держдепартаменту США

Scopus, Web of Science – реферативні бази даних передплачені Міністерством освіти і науки

Бази даних у тестовому доступі в 2017 р. – 8		
Passport	16.01.2017-16.02.2017	НаУКМА
Grebennikon	20.02.2017-23.03.2017	ELibUkr
DeGruyter	24.04.2017-30.06.2017	ELibUkr
Gale Primary Sources	24.04.2017-25.05.2017	НаУКМА
Global Patents Reference Center (EBSCO host)	20.03.2017-30.04.2017	Інформація Консорціум
EBSCO eBook Academic Collection	20.09.2017-20.11.2017	НаУКМА
HeinOnline	13.11.2017-29.12.2017	НаУКМА
IOP Science	23.11.2017-25.12.2017	Інформація Консорціум

Організація доступу до електронної колекції:

- *EBSCOhost* – пошук по ресурсам EBSCO (пошуків – 24 281, завантажень повних текстів – 3014, рефератів – 3216)
- Віртуальна колекція електронного каталогу eРесурси
- Сторінка «Е-ресурси: бази даних» на сайті бібліотека

IX. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів

Протягом 2017 року на кафедрах та в наукових підрозділах НаУКМА виконувались **31** науково – дослідна тема, що зареєстрована в УкрІНТЕІ.

Теми кандидатських дисертацій аспірантів, кваліфікаційні роботи магістрів та бакалаврів, курсові роботи є органічною складовою цих наукових тем.

1. Актуальні проблеми цивільного і підприємницького права, керівник – канд. юридичних наук, доцент Ханік – Посполітак Р. Ю.

Мета дослідження:

Дослідити нові підходи щодо класичних інститутів цивільного права, розкрити їх зміст, їх співвідношення з інститутами підприємницького права, проаналізувати практику застосування цих інститутів у судах України; показати проблеми співіснування Цивільного та Господарського кодексів України; стимулювати рекомендації по внесенню змін до законодавства України.

2. Теоретичні та прикладні аспекти культурологічного знання, керівник - д-р філол. наук, проф. Собуцький М. А.

Мета дослідження:

Теоретично змодельовати та емпірично перевірити моделі культурних трансформацій вітчизняної та зарубіжної культур. З'ясувати співвідношення традиціоналізму та модернізацій них впливів у розвитку української та світової культур. Здійснити відбір адекватних методів (психоаналітичні, семіотичні та ін.) і методик дослідження синхронії та діяхронії культури; виробити відповідні методичні рекомендації.

3. Концептуальні засади трансформації української економіки: формування політики економічного розвитку, керівник - д. екон. наук, проф. Бажал Ю. М.

Мета дослідження:

Дослідження концептуальних засад поточної економічної політики в Україні на макро- та мікро- рівнях управління для розроблення пропозицій щодо її переорієнтації на забезпечення економічного розвитку та міжнародної конкурентоспроможності країни.

4. Література та ідеологія в українській гуманітарній думці XX – XXI століть, керівник - д-р філол. наук, проф. Моренець В. П.

Мета дослідження:

Здійснення багатоаспектного міждисциплінарного дослідження взаємодії художньої творчості й твору літературного мистецтва з ідеологіями, що формують суспільні та культурні практики, через аналіз української літератури XX-XXI століть у компаративному зіставленні з відповідними явищами інших національних літератур, і втілення здобутих результатів у підготованих до друку двох колективних наукових монографій.

5. Розвиток системи зв'язків з громадськістю як чинник становлення громадянського суспільства в Україні, керівник - д-р філос. наук, проф. Королько В. Г.

Мета дослідження:

Дослідити процеси формування та функціонування системи зв'язків владних структур та політичного управління з громадськістю; визначити місце, яке посідають структури зв'язків з громадськістю в системі соціального управління сучасного демократичного суспільства; з'ясувати

концептуальні моделі, загальні проблеми та практичні питання забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади України.

6. Особливості сегрегації хромосом у сперматозоїдах носіїв збалансованих структурних хромосомних перебудов, керівник – д-р біол. наук, проф. Н. М. Білько.

Мета дослідження:

Дослідити особливості мейотичної сегрегації збалансованих структурних хромосомних перебудов у сперматозоїдах носіїв, визначити частоти утворення незбалансованих гамет залежно від типу перебудови, дослідити залежність між морфологічними характеристиками сперматозоїдів та хромосомним набором у носіїв збалансованих структурних хромосомних перебудов.

7. Теоретико-методологічні аспекти трансформацій галузі охорони здоров'я, керівник – д-р наук з держ. управл., доц. Н. Д. Чала.

Мета дослідження:

Визначити системний підхід до оцінки особливостей трансформації галузі охорони здоров'я, дослідити механізми державного управління галуззю, визначити основні чинники, що впливають на формування політики в охороні здоров'я.

8. Соціальні комунікації та професійні стандарти журналістики, керівник – д-р філол. наук, проф. С. М. Квіт.

Мета дослідження:

Вдосконалити професійні стандарти діяльності журналістів, мас-медіа та національної медіа-системи, розвивати свободу слова і громадянського суспільства в Україні

9. Сучасні проблеми теорії та практики кримінального і процесуального права України, керівник – д-р юрид. наук, проф. В. І. Галаган.

Мета дослідження:

Дослідити на матеріалі Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України питання матеріального і процесуального права, проаналізувати їхній взаємозв'язок і взаємозалежність, особливості реалізації у кримінальному провадженні.

10. Правове регулювання асоціації між Україною та ЄС, керівник – д-р юрид. наук, доц. Р. А. Петров.

Мета дослідження:

Визначити зміст і характер правових відносин між Україною та ЄС після набуття чинності угоди про асоціацію між Україною і Євросоюзом, проаналізувати можливість застосування права ЄС судовими і виконавчими органами України, окреслити вплив угоди про асоціацію між Україною і ЄС на правову систему України.

11. Верховенство права: стан та перспективи вдосконалення механізмів його реалізації в Україні, керівник - д-р юрид. наук, проф. Козюбра М. І.

Мета дослідження:

З'ясувати місце верховенства права у суспільному житті України, стан і перспективи вдосконалення механізмів його реалізації. У процесі дослідження передбачається розкрити співвідношення принципу верховенства права із спорідненими феноменами – верховенством Конституції і верховенством закону; виділити найбільш характерні риси верховенства права, з'ясувати ступінь їх закріплення у Конституції та законах; дослідити стан реалізації вказаного принципу та сформулювати рекомендації про вдосконалення механізмів його утвердження.

12. Сучасні методології та методи політичних досліджень, керівник – канд. філософ. наук, доц. Амельченко Н.А.

Мета дослідження:

Засвоєння сучасних західноєвропейських методологій та конкретних методів дослідження політики.

13. Національна самобутність і порівняльне державотворення в історії, керівник – д-р іст. наук, проф. М. В. Кірсенко. Кафедра історії.

Мета дослідження:

Комплексне вивчення формування націй і державотворчих процесів у порівняльній перспективі, національна історія у загальноєвропейському і ширше – світовому контексті.

14. Номінативні та комунікативні параметри мовних одиниць: діахронічний і синхронічний аспекти, керівник – д-р філол. наук, проф. В. В. Лучик. Кафедра загального та слов'янського мовознавства

Мета дослідження:

Дослідити актуальні теоретичні питання, пов'язані з походженням, розвитком та функціонуванням номінативних і комунікативних одиниць української, окремих слов'янських та індоєвропейських мов; поглибити теорію про принципи і мотиви мовної номінації, про змістові та формальні параметри дискурсу.

15. Маркетинг як ринково-орієнтована концепція розвитку підприємництва, керівник – д-р екон. н., проф. В. В. Россоха.

Мета дослідження:

Дослідити сутність, завдання і місце маркетингу в системі управління підприємством. Визначити пріоритетні напрями маркетингової діяльності в малому та середньому підприємстві, а також особливості маркетингу на ринку промислових і споживчих товарів. Дослідити сучасні інформаційні технології реалізації маркетингових досліджень і прийняття підприємницьких рішень під час формування ринкової пропозиції фірми.

16. Дослідження впливу психотравмуючих подій на психічне здоров'я та психосоціальне благополуччя постраждалих, внаслідок військового конфлікту в Україні, керівник – канд. н. С. О. Богданов.

Мета дослідження:

Визначити негативні фактори впливу і наявні ресурси серед представників цільової групи для розробки ефективних інтервенцій у сфері психічного здоров'я та психосоціальної допомоги.

17. Україна в процесах соціокультурних трансформацій: історична спадщина та новітні прояви, керівник – д-р іст. н., професор Н.М.Яковенко. Кафедра історії.

Мета дослідження:

Дослідження якнайширшого спектру перемін, що впливали на буття українського соціуму впродовж ранньомодерного, нового та новітнього часу. На рівні фактографії вивчатимуться зміни у господарській, соціальній та освітній сферах, формах організації соціуму, у політичній та релігійній культурі і повсякденному житті.

18. Українська мова: історія та сучасність, керівник – д-р філол. н., професор Л.Т.Масенко. Кафедра української мови.

Мета дослідження:

Дослідити українську мову як динамічну систему, що розвивається за внутрішніми законами, простежити зміни в структурі мови, зумовлені впливом позалінгвальних чинників, з'ясувати причини стійкості мовних елементів, виявити закономірності й основні тенденції розвитку національної мови.

19. Актуальні проблеми найдавнішого минулого України за даними археології та антропології, керівник – д-р іст. н., професор В.І.Клочко . Кафедра археології.

Мета дослідження:

Дослідження проблеми археології та первісної історії на території України від появи тут людини по розвинене середньовіччя включно.

20. Психолого-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх фахівців у ВНЗ, керівник – канд. пед. н., М.О.Голубева. Кафедра психології та педагогіки.

Мета дослідження:

Дослідити психолого-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх фахівців у системі вищої освіти України та обґрунтувати концептуальну основу розвитку й ефективного функціонування цього процесу у сучасних умовах.

21. Психолого-педагогічні умови становлення і функціонування особистості в сучасному соціально-економічному просторі, керівник – д-р псих. н., професор В.М.Чернобровкін. Кафедра психології та педагогіки.

Мета дослідження:

Визначення закономірностей і механізмів становлення і функціонування особистості та розробка практичних рекомендацій і програм подолання несприятливих варіантів її розвитку в сучасному соціально-економічному просторі.

22. Філософська і богословська спадщина Київської духовної академії (1819–1924): європейський контекст, керівник – Ткачук Марина Леонідівна, д-р філос. н., проф.

Мета дослідження:

Цілісне і систематичне дослідження доробку філософів і богословів Київської духовної академії (1819–1924) в контексті європейської філософії та теологічної науки й освіти.

23. Розробка методів одержання чутливих нанополімерних систем та нанополімерів, керівник – Бурбан А. Ф., д-р техн. н., проф.

Мета дослідження:

Моделювання та розробка наукових основ одержання сучасних полімерних систем та нанополімерів, що характеризуються чутливими властивостями. Отримані функціональні матеріали будуть здатні реагувати на зміну параметрів навколишнього середовища по механізму зворотнього зв'язку, а саме виявлятимуть функцію термо-, рН- або магніточутливих наносистем.

24. Розробка новітніх полімерних мембран для водоочищення та водо підготовки, керівник – Коновалова Вікторія Валеріївна, канд. техн. наук, с.н.с.

Мета дослідження:

Розробка методів одержання полімерних наноконпозиційних мембран, що слугуватимуть основою для формування функціональних мембран із додатковими функціями. Хімічне модифікування поверхні полімерів, мембран та наночастинок дозволить створити мембрани із новими функціональними властивостями.

25. Детекція генетичної стійкості до фузаріозу у інтрогресивних ліній пшениці з використанням сенсорних систем на основі молекулярно-імпринтованих полімерних мембран, керівник – Терновська Тамара Костянтинівна, проф., д-р біол. наук.

Мета дослідження:

Створення інтрогресивних ліній *T. aestivum* / *T. miguschovae* з специфічними ділянками геномів D чи (та) G, які стануть генетичною основою стійкості ліній до фузаріозу, що буде діагностовано на основі наноструктурованих полімерних мембран, розроблених під час виконання

проекту із застосуванням методу молекулярного імпринтингу, придатних для визначення поза лабораторією низьких концентрацій зеараленону у збіжжі та борошні.

26. Генетична природа динамічності геномів інтрогресивних ліній м'якої пшениці, керівник – Антонюк Максим Зіновійович, канд. біол. наук, с.н.с.

Мета дослідження:

Встановлення молекулярних механізмів генетичних та епігенетичних змін, які супроводжують формування геному при інтрогресивній гібридизації.

27. Методологія та економіко-математичний інструментарій оцінки впливу тіньової економіки та дисбалансів на ринку праці на фінансову стабільність та економічне зростання в Україні, керівник - Лук'яненко Ірина Григорівна, проф., д-р екон. наук.

Мета дослідження:

Розроблення методології та розвиток економіко-математичного інструментарію в частині розробки принципово нових підходів до побудови взаємодоповнюючих макромоделей українського економіки різного рівня складності для поглибленого системного аналізу впливу тіньової економіки і дисбалансів на ринку праці на економічне зростання та фінансову стабільність для формування збалансованої та виваженої соціально-економічної політики держави в умовах підвищених ризиків, асиметричності інформації, структурних зсувів в економіці та зростання тіньового сектору.

28. Нанокмпозитні матеріали для лікування ускладнених гнійно-септичних процесів, керівник – Голуб Олександр Андрійович, д-р хім. н., проф.

Мета дослідження:

Розроблення технології синтезу сучасних гібридних біоактивних нанокмпозитних матеріалів, що володітимуть антимікробними, пробіотичними, імуномодулювальними, ранозагоювальними властивостями, які можуть бути використані для пришвидшення лікування процесів різного генезу, у тому числі гнійно-септичних.

29. Розробка біосенсорних платформ та базових алгоритмів аналізу для експресної діагностики раку грудної залози, керівник – Стародуб М.Ф., д-р біол. н., проф.

Мета дослідження:

Розробити біосенсор на основі наноструктур для експресної діагностики раку грудної залози людини в умовах *in vitro*.

30. Роль компонентів мікрооточення у моделюванні гемопоетичної ніші *in vitro*, керівник Білько Н.М., д-р мед. н., проф.

Мета дослідження:

Визначити умови для моделювання мікрооточення гемопоетичних стовбурових клітин *in vitro* для їх подальшої експансії.

31. Розширення генетичного пулу м'якої пшениці за рахунок генофондів дикорослих рослин, керівник Терновська Т. К., д-р біол. н., проф.

Мета дослідження:

Перенесення до геному м'якої пшениці від її дикорослих родичів генів, що покращують стійкість пшениці до стресових чинників біотичної та абіотичної природи.

XI. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

У 2017 році НаУКМА не отримував бюджетного фінансування для закупівлі наукових приладів та обладнання іноземного або вітчизняного виробництва, проте для розвитку матеріально-технічної бази досліджень наукових підрозділів коштом благодійників придбав:

- 1) Для спільного використання кафедрою біології та науково-дослідною лабораторією генетики та клітинної біології НаУКМА
Градiєнтний ДНК-ампліфікатор Thermal Cycler Bio-Rad T100.
Вартість: **203 тис грн.**
- 2) Для спільного використання кафедрою хімії та Центром мембранних досліджень НаУКМА
Проточну мембранну комірку Crossflow cell SterliTech 016A - CFT
Вартість: **36 тис. грн**

XI. Заключна частина

В організації та координації наукової діяльності, яку здійснює департамент наукової діяльності та ліцензування МОН України, можна виділити наступні важливі для університетів етапи:

- конкурс запитів на здобуття фінансування за рахунок коштів загального бюджету;
- звіт про виконання наукових проектів, що були профінансовані;
- включення наукометричних показників до оцінки діяльності університетів та аналізу розвитку науки в країні

Позитивної оцінки заслуговують кроки в напрямку забезпечення прозорості роботи в цих напрямках, до яких слід віднести розроблену платформу «Наука в університетах». Самій конкурсній процедурі, на нашу думку, більшої відкритості додало б надання в наказі про оголошення конкурсу інформації щодо критеріїв, за якими експерти будуть оцінювати запити, а згодом і виконані дослідження. Слід зауважити, що самі критерії мають бути різними для різних галузей наук, не можна за однаковими показниками оцінювати наукові проекти гуманітарного, природничого, технічного профілів, а також фундаментальні та прикладні досліджень. Варто було б також інформувати про результати оцінювання проектів та звітів не тільки загальним балом, а й кількістю набраних балів по розділах експертного оцінювання.

Велику увагу департамент наукової діяльності та ліцензування приділяє трансферу технологій та комерціалізації результатів досліджень, створенню умов для входження університетів до екосистем економіки знань. Проте слід подумати про загальну стратегію створення в країні національної інноваційної системи, яка формує таку систему відносин між наукою, промисловістю та суспільством, при якій інновації виступають основою розвитку економіки і суспільства, і університети не лише знають як перетворити інтелектуальну власність на інноваційну продукцію, але й мають всі умови для цього. Крім того, оцінювати ефективність роботи університету у цьому керунку треба, враховуючи профіль вищого навчального закладу (класичний, медичний, технічний тощо). Робота з зовнішніми замовниками щодо госпдоговорів, а також у створенні стартапів, спінофів та інших форм впровадження інновацій часто гальмується через нечіткі процедури, або їх відсутність, високий відсоток, що складають податки та інші обов'язкові платежі, несформовану культуру спілкування науки та освіти з бізнесом. З іншого боку, варто дбати і про механізми заохочення бізнесу до фінансування наукових досліджень та впровадження інновацій, зокрема через створення податкових пільг для бізнесу, що фінансує науково-дослідні і науково-технічні розробки. Вирішення цих питань лежить в компетенції уряду, керівництва МОН та департаменту наукової діяльності та ліцензування. Впровадження інновацій – надзвичайно важливий процес, але університети будуть малоефективними у цій діяльності, доки не будуть створені належні взаємовигідні умови для обох сторін, не сформована відповідна культура. Очікуємо значні зміни з розробкою та впровадженням відповідних механізмів у світлі Закону України про науку та науково-технічну діяльність.

Слід позитивно відзначити активність МОН у включенні наукометричних показників до оцінки діяльності університетів та аналізу розвитку науки в країні, сприяння збільшенню присутності українських дослідників в світовій академії, зокрема, щодо показників двох найважливіших наукометричних баз Web of Science Core Collection та Scopus. Разом з тим, непокоїть загальна тенденція щодо перебільшення значення кількісних показників, які не можуть бути єдиним критерієм оцінки дослідників та дослідницьких інституцій,

спричиняють численні негативні відгуки академічної спільноти щодо імітації науки в гонитві за показниками. Кількісні показники можуть бути лише одним із інструментів для формування узагальненого критерію об'єктивної оцінки діяльності дослідницької інституції та діяльності науковця, як елемента системи (інституції), так і його персональний внесок у розвиток науки. Слід зважати також на більш глибокі та зважені показники (для різних галузей знань, виключення самоцитувань, квартилі в оцінці імпакт-факторів журналів тощо).